

MADINI
Kenya kuzindua ramani mpya ya madini ili kuvutia wajasiriamali wa kimataifa
UK 8

AFYA
Kiwango cha unyonyeshaji pekee chaongezeka.
PAGE 12

UTAMADUNI
Makala yachunguza athari za ustarabu karne ya 17 wa Omani katika pwani ya Kenya kupitia takwimu za kihistoria

Agosti 6, 2024

MyGov.

www.mygov.go.ke

TATHMINI YAKO YA WIKI

Toleo No. 6/2024-2025

Takwimu za Wiki

8,000

AirBnB ambazo Mamlaka ya Kudhibiti Utalii imesajili kote nchini ili kuwaondoa wahudumu wa ukodishaji wa muda mfupi laghai

1.8b

Ruzuku mradi wa Last Mile Connectivity (LMCP) umepokea chini ya Kenya Power Company kutoka JICA.

100m

Kiasi cha fedha KVDA itatumia kujenga Bwawa la Chebagon na kukarabati lingine huko Keiyo Kaskazini.

6m

Gharama ya vifaa vya dijitali vya kusikiliza na kuona vilivyopokelewa na Chuo Kikuu cha Moi ili kuanzisha madarasa mawili mahiri kutoka Chuo Kikuu cha Donghua cha Uchina.

2.5m

Idadi ya mifuko ya mbolea nafuu Serikali imenunua kusambazwa kwa wakulima msimu wa mvua za masika

Serikali kusambaza mifuko 2.5m ya mbolea ya ruzuku

Katibu wa Kilimo Paul Rono

Katibu wa Kilimo Dkt. Kipronoh Ronoh anasema mbolea hiyo tayari iko katika maghala ya Bodi ya Kitaifa ya Nafaka na Mazao (NCPB) kote nchini

NA CHRIS MAHANDARA (KNA)
Serikali imenunua mifuko milioni 2.5 ya mbolea ya ruzuku kusambazwa kwa wakulima katika msimu wa mvua za masika. Katibu wa Kilimo, Dkt. Kipronoh Ronoh alisema kuwa, mbolea hiyo tayari iko katika maghala ya Bodi ya Kitaifa ya Nafaka na Mazao (NCPB).
Aliongeza kuwa wizara iko mbioni kutoa vocha za kielektroniki kwa wakulima ili kupata mbolea hiyo kabla ya

msimu wa upanzi wa mvua fupi. Dkt Ronoh alisema hii itafikisha jumla ya mifuko milioni 8.5 ya mbolea ya ruzuku iliyosambazwa mwaka huu, akibainisha kuwa mpango huo umepata mafanikio makubwa.

Ili kuhakikisha mbolea hiyo inatolewa kwa wakati kwa wakulima, alieleza kuwa serikali iko mbiuni kuwashirikisha wafanyabiashara wa kilimo ili kupanua wigo. Pia alibainisha kuwa mpango huo utawaruhusu wakulima kote nchini kukusanya mbolea inayofadhiliwa na serikali, mbegu, na dawa za kuaa wadudu kutoka kwa wauzaji bidhaa za kilimo walio karibu, na hivyo kupunguza

8.5 milioni!

Jumla ya mifuko ya mbolea ya ruzuku iliyosambazwa mwaka huu chini ya mpango huo

ENDELEA UK 2

Naibu Rais Rigathi Gachagua aongoza mkutano na mashirika mbalimbali kuhusu vita dhidi ya utumizi wa dawa za kulevya na pombe haramu katika makazi yake rasmi ya Karen. PICHA: ALLAN NOBERT/DPCS

Serikali yaimarisha juhudi za kutokomeza unywaji pombe haramu

NA JOSEPH WANGUI (DPCS)
Vyombo mbalimbali vya dola vinaimarisha juhudi zao ili kulinda mafanikio yaliyopatikana huku serikali ikiongeza juhudi za kutokomeza matumizi ya pombe haramu na dawa za kulevya nchini. Naibu Rais Rigathi Gachagua ameeleza kuwa juhudi hizi zinaongozwa na hatua kali zilizopitishwa Machi 2024, ambazo pia ziliidhinishwa na Baraza la Mawaziri. Bw Gachagua alisisitiza kuwa serikali haitalegea katika azma yake ya kukandamiza uten-

enezaji, usambazaji, uuzaji na unywaji wa pombe haramu. Alizungumza wakati wa mkutano wa ngazi ya juu wa mashirika mengi ambao aliandaa katika Makao Rasmi ya Karen. Mkutano huo ulilinga kutekeleza maagizo ya serikali ya kutokomeza pombe haramu, dawa za kulevya na matumizi ya dawa za kulevya.

Kongamano hilo lilihudhuriwa na Makatibu Raymond Omollo (Usalama wa Ndani na Utawala wa Kitaifa), Harry

ENDELEA UK 2

Serikali yaimarisha juhudi za kutokomeza pombe haramu

ENDELEA KUTOKA UK 1

Kimtai (Huduma za Kimatibabu), na Terry Mbaika (Ugatuji), pamoja na maafisa wakuu wa serikali kutoka Mamlaka ya Ushuru ya Kenya na mashirika ya udhibiti kama vile Kenya Bureau of Standards.

Iliripotiwa kuwa tangu Machi, polisi wamefanya uvamizi 65,488 kwenye maduka ya pombe. Kutokana na uvamizi huo na shughuli za utekelezaji wa sheria, Bw Omollo alisema hadi kufikia Juni 30, 2024 vikosi vya Usalama vya Kaunti vilikamata watu 30,675 na kukamata lita 358,000 za chang'aa, lita milioni 2.7 za kangara, lita 8,000 za ethanol na shisha bonge 389. Kikao hicho pia kilifamishwa kuwa Wizara ya Afya tangu wakati huo imetoa maagizo kwa hospitali zote za Ngazi ya Tatu na kundenlea kuanzisha wodi kwa ajili ya ukarabati wa watu walioathirika na maovu hayo. DP Gachagua alisema maagizo 25 makali yal-

iyotangazwa na Serikali mnamo Machi 6, 2024 ya kukomesha pombe haramu, dawa za kulevya na utumizi wa dawa za kulevya nchini yamekuwa na ufanisi na kwamba taifa limepata mafanikio baada ya kuhakiki upya wa tengenezaji wa vileo. "Ni ushindi mkubwa kwa utawala huu na gharama sifuri. Hivi ni vita ambavyo hatuwezi kuviacha kwa sababu ni vyema kwa nchi na vimefanikiwa," alisema. Akiwataka wanachama wa mashirika ya Serikali yaliyopewa jukumu la kupambana na utumizi wa dawa za kulevya na mihadarati kuwajibika na kukomesha tishio hilo, Naibu Rais alisifu timu za Usalama za Kaunti kwa ufanisi wao.

Ni ushindi mkubwa kwa utawala huu bila gharama. Hivi ni vita hatuwezi kuvia-cha-Gachagua

Hata hivyo, aliwataka maafisa hao wa usalama kuimarisha ufuatiliaji katika maeneo ya mipakani ili kuzuia kuingizwa kwa bidhaa za magendo kama vile ethanol haramu kutumika kutengeneza pombe ya kizazi cha pili. "Hatua zimekuwa na ufanisi. Familia zimerejeshwa na tunarudisha nchi yetu katika hali ya utulivu," alisema. Katika mkutano huo pia wakuu na wawakilishi kutoka Wizara ya Afya, Bodi ya Famasia na Sumu, Mamlaka ya Kupambana na Bidhaa Bandia na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali walihudhuria. Kuhusu mapambano dhidi ya dawa za kulevya na dawa za kulevya, Bodi ya Famasia na Sumu ililambia kongamano hilo kuwa imefanya ukaguzi wa majengo 408 na kuwafungulia mashitaka watu tisa yanaendelea kwa kutozingatia kanuni bora za dawa. Imeongeza kuwa imefunga majengo 150 na kukamata katori 325 za dawa.

Serikali kusambaza mifuko 2.5m ya mbolea ya ruzuku

ENDELEA KUTOKA UK 1

muda unaopotea kusafiri kwenye maduka ya NCPB. "Tumeagiza Huduma ya Ukaguzi wa Afya ya Mimea (KEPHIS) kuhakikisha kuwa wafanyabiashara wote wa kilimo wana wataalamu wanaofaa kabla ya kutekeleza mpango huu," alisema. Serikali, aliongeza, imeweke mikakati madhubuti ya kuhakikisha kuwa mbolea na mbegu zilizoainishwa pekee zinawafikia wakulima kupitia njia mbalimbali. Akizungumza wakati wa maonyesho ya Kilimo ya Kisumu (ASK), Katibu alipongeza mpango wa ruzuku ya mbolea akisema kupitia uingiliaji huo uzalishaji wa kilimo umeongezeka. Katika misimu ya uzalishaji wa mazao ya 2023 jumla ya magunia milioni 60.2 (90kgs) ya mahindi, magunia milioni 7.14 (90kg) maharage na magunia milioni 4.89 ya ngano (90kg) na tani 189,024 za mpunga yalizalishwa. Hii, alisema, ime-

Katibu wa Kilimo Dkt. Kipronoh Ronoh wakati wa maonyesho ya ya Kilimo ya Kisumu (ASK).

sababisha uhaba wa chakula kupungua kutoka milioni 2.7 Julai 2023 hadi 1.9 Juni 2024. Uzalishaji ulioboreshwa, alisema, unatarajiwa kudumishwa mwaka huu huku nchi ikitarajia mavuno mengi ya mahindi. "Tunawashauri wakulima kujenga maghala zaidi kwa sababu tunatarajia kuwa na mavuno mengi. NCPB pia imeandaliwa na itanunua mahindi kutoka kwa wakulima wetu kwa bei iliyokubaliwa," akasema. Wizara ya Kilimo ime-

sajili wakulima milioni 6.42 kutoka milioni 1.3 mwaka 2022 na kuwataka wakulima wote kuhakikisha wako kwenye hifadhidata ili kunufaika na huduma zinazopatikana ikiwemo mbolea ya ruzuku. Mapema mwaka huu, waziri wa wakati huo wa Kilimo Mithika Linturi alifichua kuwa mwaka jana, Kenya ilizalisha magunia milioni 80 ya mahindi, kutoka magunia milioni 60 baada ya wakulima kupewa mbolea ya ruzuku.

KENYA SEED COMPANY LTD.
Top Quality Seed

An ISO 9001:2015 Certified

MWALIKO WA TENDA

- Kenya Seed Company Limited inakaribisha zabuni zilizotiwa muhuri kutoka kwa wazabuni wanaostahiki kwa Utoaji wa huduma za bima na udalali, Utoaji wa huduma za ulinzi kwa miaka 2 na Ugavi na utoaji wa mifuko mipya ya b-twill jute gunny X 50kg kwa mkataba wa mfumo kwa miaka 2 (Imetengewa Wanawake) Taarifa za zabuni ni kama zifuatazo:-

NO	NAMBARI YA TENDA	MAELEZO YA TENDA	WAHUSIKA	DHAMANA (KSH)
1	KSC/NOT/IBS/01/2024/25	Utoaji wa huduma za bima na udalali	WAZI	100,000.00
2	KSC/NOT/SGS/02/2024/25	Utoaji wa ulinzi wa usalama huduma kwa miaka 2.	WAZI	600,000.00
3	KSC/RFW/JGB/03/2024/25	Usambazaji na utoaji wa mifuko mipya ya b-twill jute X 50kg mkataba wa miaka 2 (Imetengewa Wanawake).	AGPO (WANAWAKE)	Tamko la kupata zabuni

- Zabuni zinafanywa kwa mtindo wazi wa zabuni na ziko wazi kwa wazabuni wote wanaostahiki na wanaopenda
- Wazabuni wanaostahiki na wanaovutiwa wanaweza kupata maelezo zaidi na kukagua Hati za Zabuni katika saa za kazi za kawaida za kazi katika Idara ya Ununuzi, Kenya Seed Company Limited, Mbegu Plaza, Kitale.
- Seti kamili ya hati za zabuni zinaweza kupatikana na waombaji/wazabuni wanaotaka baada ya kulipa ada zisizorejeshwa za Ksh.1,000.00 kwa Kenya Seed Company Limited au kufikiwa kutoka Tovuti ya Taarifa ya Ununuzi wa Umma (PIIP) au www.kenyaseed.com bila malipo. ya malipo. Wazabuni walio na nia ambao watachagua kupakua Hati ya Zabuni watalazimika kusajili/kuwasilisha mawasiliano yao kwa procurement@kenyaseed.co.ke kwa ajili ya kurekodi na ufafanuzi wowote zaidi au nyongeza.
- Nyaraka za zabuni zilizokamilishwa na KUFUNGWA ipasavyo, zitaelekezwa kwa Mkurugenzi Mkuu, Kenya Seed Company Limited, S.L.P 553 - 30200, Kitale na kuwekwa kwenye sanduku la zabuni katika Makao Makuu ya Kampuni, Mbegu Plaza, Ground Floor, Kitale, ili itapokelewa mnamo au kabla ya tarehe 20 Agosti 2024 saa 11.00 asubuhi. Zabuni zitafunguliwa tarehe na saa hiyo kwenye Ukumbi wa Mikutano, Mbegu Plaza, Kitale mbele ya wazabuni au wawakilishi wao watakaochagua kuhudhuria. Zabuni za kielektroniki hazitakubaliwa na zabuni zozote zilizochelewa zitakataliwa.

MKURUGENZI MKUU

NOTISI YA TENDA

Geothermal Development Company Limited (GDC) iyakaribisha zabuni kutoka kwa wagombeaji wanaostahiki kwa yafuatayo:

NAMBARI YA TENDA	MAELEZO YA TENDA	KUNDI LENGWA	DHAMANA YA TENDA (KSHS)	TAREHE YA MWISHO
GDC/GRM/OT/002/2024:2025	Zabuni ya Ugavi na Uwasilishaji wa Sehemu za Vipuri na Vifaa vya Kitengo cha Kukata Magogo.	Wazi kwa Wote	300,000.00	04.09.2024 saa 11.00am
GDC/GRM/OT/003/2024:2025	Zabuni ya Ugavi na Uwasilishaji wa Zana za Karakana, zana na Vifaa vya Uga wa Umememvuke wa Korosi.	Wazi kwa Wote	450,000.00	29.08.2024 saa 11.00am

Wazabuni wanaohitaji wanaweza kupata maelezo zaidi na kukagua hati za zabuni kutoka kwa afisi ya Meneja, Idara ya Ununuzi katika Kawi House, South C off Mombasa Road, Red Cross Road kati ya 9.00am na 4.00pm wakati wa siku za wiki.

Seti kamili ya hati za zabuni inaweza kupatikana na kampuni zinazovutiwa baada ya kulipa ada isiyoweza kurejeshwa ya Kshs.1000 inayolipwa kwa ofisi ya akaunti yetu kwa pesa taslimu au kwa hundi ya benki. Hati hizo pia zinaweza kutazamwa na kupakuliwa kutoka kwa tovuti www.gdc.co.ke au PPIP Portal www.tenders.go.ke bila malipo. Wazabuni wanaopakua hati za zabuni kutoka kwa tovuti LAZIMA wapeleke maelezo yao mara moja kwa procurement@gdc.co.ke kwa rekodi na ufafanuzi wowote zaidi wa zabuni na nyongeza.

Zabuni zilizokamilishwa katika bahasha zilizotiwa muhuri wazi zilizowekwa alama ya wazi kwa Nambari ya Zabuni na jina la kumbukumbu la Zabuni; itaelekezwa kwa:

Mkurugenzi Mkuu na Afisa Mkuu Mtendaji,
Geothermal Development Company
S.L.P 100746-00101
NAIROBI, KENYA

na kuwekwa kwenye kisanduku cha zabuni katika Ground Floor ofisi ya GDC Kawi House, South C Off Mombasa Road, Red Cross Road kabla ya tarehe zilizotajwa hapo juu.

Zabuni zitafunguliwa mara moja mbele ya wazabuni au wawakilishi wao wanaochagua kuhudhuria katika Kawi House, South C GDC Board Room Ground Room Ground Floor.

Zabuni zilizochelewa hazitakubaliwa.

MENEJA, IDARA YA UNUNUZI

Kawi House, South C Bellevue Popo Lane, Off Red Cross Road P.O BOX 100746-00100, Nairobi

T: +254(0)719 036 000
E: info@gdc.co.ke

www.gdc.co.ke

Kwale kuanzisha eneo la kiviwanda la Sh750m kukuza uwekezaji na ustawi wa uchumi

NA HUSSEIN ABDULLAHI(KNA)

Serikali ya Kaunti ya Kwale itaanzisha bustani ya viwanda ya thamani ya Sh750 milioni ili kuimarisha zaidi uwekezaji na ukuaji wa uchumi katika kaunti ya pwani. Kwale County Aggregation and Industrial Park itasaidia kufungua uwezo wa kilimo wa eneo hilo kwa kuongeza thamani ya mihogo, nyanya, korosho na mazao mengine ya shambani. Madhumuni makuu ya Hifadhi za Kaunti na Viwanda ni kukuza viwanda na uwekezaji kupitia viwanda vya kilimo na kuongeza tija katika sekta ya kilimo kwa njia endelevu. Hii itaunda ajira jumuiishi, zenye staha, kuongeza mapato ya wakulima, kuongeza fedha za kigeni, na kutoa jukwaa ambapo wakulima, wasindikaji, wauzaji bidhaa nje, taa-

sisi za utafiti, mashirika ya viwanda, na serikali wanaweza kushiriki katika maendeleo ya viwanda vya kilimo. Gavana Fatuma Achani alisema kuwa mradi huo mpya utabuni nafasi za kazi kwa wananchi na kuimarisha msingi wa kiuchumi na mapato wa serikali ya ugatuzi. Alidokeza kuwa katika mazingira ya kisasa ya biashara yanayoendelea kwa kasi, hitaji la mbuga za viwanda zilizo na vifaa vizuri na iliyoungwa kimkakati imekuwa muhimu zaidi kuliko hapo awali. Mkuu huyo wa

Hii itakuza sio tu sekta ya kilimo bali pia itachangia usalama wa chakula na lishe

Kaunti alisema mradi huo umeanza kwa kasi katika eneo la Mwananyamala kata ya Lunga Lunga na ukikamilika utaongeza urahisi wa kufanya biashara mkoani humo. Alisema serikali ya kaunti tayari imetoa Sh500 milioni ili kuanza awamu ya kwanza ya mradi huo aki-bainisha kuwa wawekezaji kadhaa tayari wameonyesha nia ya mradi huo. Achani alisema kuwa hifadhi ya viwanda itahusisha kuongeza thamani ya fursa za uwekezaji katika sekta ya kilimo na kuongeza kuwa pilipili za African eye bird, gramu za kijani, korosho, nyanya na mihogo ni miongoni mwa mazao ya kilimo ambayo yataongezwa thamani ili kuingiza mapato zaidi kwa wananchi. wakulima. "Bustani za viwanda ni kichocheo bora cha ukuaji wa viwanda na maendeleo ya kiuchumi kwani zinasaidia kuweka miun-

Rais William Ruto akiwa na viongozi wa eneo la Kwale walipozuru eneo la Kiviwanda kaunti ya Kwale, Mwananyamala huko Lunga Lunga kaunti ya Kwale.

dombinu ambayo inakuza na kuvutia wajasiriamali wa viwango vyote," alisema, akiongeza kuwa ukuaji wa viwanda ndio njia ya kwenda kulinda kizazi kijacho. Mkuu huyo wa Kaunti alisema eneo la viwanda pia litatoa jukwaa kwa ajili ya kuendeleza viwanda vya kusindika mazao ya kilimo na kuwawezesha wakulima kuongeza thamani ya mazao yao ya kilimo na kupunguza hasara baada ya kuvuna.

Aliongeza kitovu kikubwa cha viwanda kinahidi kuleta mapinduzi katika hali ya uchumi ya Kwale kwa kushughulikia biashara mbalimbali, kukuza nafasi

zaidi, na kuimarisha ushindani wa kaunti. "Hii sio tu itakuza sekta ya kilimo lakini pia itachangia usalama wa chakula na lishe na kupunguza umaskini katika ukanda wetu," alisema. Mkuu wa Mkoa alibainisha kuwa uongozi wake umeongoza maendeleo ya Hifadhi ya Viwanda kama njia ya kuvutia uwekezaji, kukuza uchumi na kutoa fursa za ajira kwa vijana na kuhakikisha biashara mbalimbali katika ukanda huo. Achani alisema Kwale iko wazi kwa wawekezaji ambao watasaidia katika kuendesha maono ya utawala wake ya kuifanya kaunti hiyo kuwa kituo

kimoja cha biashara, biashara na utengenezaji. Bosi huyo wa kaunti ya Pwani alisema awamu ya kwanza ya uwanja wa viwanda inaendelea vyema na kufichua kuwa mara tu itakapokamilika itasaidia pakubwa katika upanuzi wa uchumi na kutengeneza nafasi za kazi. Rais William Ruto ambaye alifanya ziara ya kazi katika eneo la ujenzi wa bustani ya kaunti hiyo wiki jana aliahidi kutoa Sh250 milioni zaidi kutoka kwa serikali ya kitaifa. Rais Ruto alitaja eneo hilo la kiwanda kichocheo cha maendeleo na akaelezea kufurahishwa na kiwango cha kazi iliyoifanywa kufikia sasa.

COMMUNICATIONS
AUTHORITY OF KENYA

NOTISI YA UMMA

KUTANGAZA NA MATUMIZI YA DOMAIN YA DOT.KE KWA SEKTA MUHIMU YA MIUNDOBINU YA HABARI (CII)

Communications Authority of Kenya ni shirika la udhibiti wa sekta ya ICT nchini Kenya lenye majukumu katika mawasiliano, usalama wa mtandao, biashara ya mtandaoni, utangazaji na huduma za posta/courier. CA pia ina jukumu la kusimamia rasilimali za nchi za kuhesabu nambari na masafa, kusimamia Hazina ya Huduma kwa Wote (USF) na pia kulinda maslahi ya watumiaji wa huduma za Teknolojia ya Mawasiliano.

Kwa mujibu wa Kifungu cha 83 cha Sheria ya Habari na Mawasiliano ya Kenya, 1998, CA imeidhinisha Kituo cha Taarifa za Mtandao cha Kenya (KeNIC) kama huluki inayohusika na kusimamia na kusimamia kikoa cha kiwango cha juu cha msimbo wa nchi cha nukta KE (ccTLD). KeNIC inatumika kama Rejesta ya dot KE ccTLD, kitambulisho cha kipekee cha kitaifa cha Kenya, na inasimamia usajili, ugawaji na matengenezo ya Mfumo wa Jina la Kikoa (DNS) wa Kenya.

Kamati ya Kitaifa ya Kuratibu Uhalifu wa Kompyuta na Mtandao (NC4) ni wakala wa mashirika mengi chombo kilichoanzishwa na Sheria ya Matumizi Mabaya ya Kompyuta na Uhalifu wa Mtandao, 2018, ili kuratibu masuala ya usalama wa mtandao wa kitaifa ili kuwezesha ugunduzi, kukataza, kuzuia kwa wakati na kwa ufanisi, majibu, uchunguzi na mashtaka ya matumizi mabaya ya kompyuta na uhalifu wa mtandao; na kuwezesha ushirikiano wa kimataifa katika kushughulikia masuala ya kompyuta na uhalifu wa mtandaoni nchini Kenya.

Wakati wa mkutano wake wa tarehe 14 Machi 2024, NC4 ilifanya uamuzi na kuagiza kwamba wote mifumo ambayo imeteuliwa kama miundombinu muhimu ya habari kama ilivyobainishwa na Notisi ya Gazeti Na. 1043, LAZIMA ipitishwe na itumie TU majina ya kikoa cha nukta KE, na kuhakikisha zaidi kwamba usalama na kutegemewa kwa majina ya kikoa cha nukta KE yanayotumika kulindwa. Orodha ya Wasajili wa nukta za KE wenye leseni wanaweza kupatikana kutoka kwa tovuti ya KeNIC kwenye kiungo kifuatacho: <https://kenic.or.ke/registrars/>.

Agizo hili litatekezwa ndani ya miezi sita (6) kuanzia tarehe ya tangazo hili kwa umma.

David Mugonyi, EBS
MKURUGENZI MKUU na Afisa Mkuu Mtendaji

Head Office	Western Regional Office	Coast Regional Office	Central Regional Office	Nyanza Regional Office
CA Centre P.O. Box 14448 Nairobi 00800 Mobile: 0703042000 Email: info@ca.go.ke	1 st Floor KVDA Plaza P.O. Box 2346 Eldoret 30100 Mobile: 0703042105 Email: wro@ca.go.ke	3 rd Floor, NSSF Building P.O. Box 8041 Mombasa 80100 Mobile: 0703042152 Email: cro@ca.go.ke	Ground Floor, Advocates Plaza P.O. Box 134 Nyeri 10100 Mobile: 0703042181 Email: cero@ca.go.ke	2 nd Floor Lake Basin Mall, P.O. Box 2016 Kisumu 40100 Mobile: 0703042130 Email: nro@ca.go.ke

COMMUNICATIONS
AUTHORITY OF KENYA

NOTISI YA UMMA

KUKUZA NA MATUMIZI YA VYETI VYA DIJITALI NA SEKTA MUHIMU YA MIUNDOBINU YA HABARI (CII).

Communications Authority of Kenya ni shirika la udhibiti wa sekta ya ICT nchini Kenya lenye majukumu katika mawasiliano, usalama wa mtandao, biashara ya mtandaoni, utangazaji na huduma za posta/courier. CA pia ina jukumu la kusimamia rasilimali za nchi za kuhesabu nambari na masafa, kusimamia Hazina ya Huduma kwa Wote (USF) na pia kulinda maslahi ya watumiaji wa huduma za Teknolojia ya Mawasiliano.

Kwa mujibu wa Sehemu ya VIA ya Sheria ya Habari na Mawasiliano ya Kenya, 1998, CA ina mamlaka ya kutekeleza Mamlaka ya Uthibitishaji wa Mizizi (RCA) chini ya mfumo wa Kitaifa wa Miundombinu Muhimu ya Umma (NPKI). Zaidi ya hayo, CA ina jukumu la kuunda mfumo wa kutoa leseni kwa ajili ya kudhibiti utendakazi wa Watoa Huduma za Uthibitishaji wa Kielektroniki (E-CSPs). Jukumu kuu la E-CSPs ni kutoa na kudumisha vyeti vya kidijitali. NPKI ni kipengele muhimu katika kulinda nafasi ya mtandao ya Kenya kwa vile inahakikisha usalama na uadilifu wa miamala ya kielektroniki na huduma za mtandaoni hivyo basi kukuza maendeleo ya biashara ya kielektroniki, na kukuza na kuwezesha utoaji wa huduma za umma kwa ufanisi kupitia mifumo ya kidijitali.

Kamati ya Kitaifa ya Kuratibu Uhalifu wa Mtandaoni (NC4) ni taasisi yenye mashirika mengi iliyoanzishwa na Sheria ya Matumizi Mabaya ya Kompyuta na Makosa ya Mtandao, 2018, ili kuratibu masuala ya usalama wa mtandao wa kitaifa ili kuwezesha ugunduzi, uzuiaji, uzuiaji, majibu, uchunguzi na mashtaka ya matumizi mabaya ya kompyuta na uhalifu wa mtandao kwa wakati na kwa ufanisi; na kuwezesha ushirikiano wa kimataifa katika kushughulikia masuala ya kompyuta na uhalifu wa mtandaoni nchini Kenya.

Wakati wa mkutano wake wa tarehe 14 Machi 2024, NC4 ilifanya uamuzi na kuagiza kwamba wote mifumo ambayo imeteuliwa kama miundombinu muhimu ya habari kama ilivyobainishwa na Notisi ya Gazeti la Serikali Na. 1043, LAZIMA ipitishwe na itumie TU vyeti vya kidijitali, uthibitishaji wa kidijitali na huduma za PKI kutoka kwa Watoa Huduma za Uthibitishaji wa Kielektroniki (E-CSPs) ambao wamepewa leseni na kuidhinishwa na Mawasiliano. Mamlaka ya Kenya. Orodha ya E-CSP zilizo dhinishwa na zilizo dhinishwa zinaweza kuwa zilizopatikana kutoka kwa Rejesta ya Leseni ya Huduma za Mawasiliano inayopatikana kwenye tovuti ya CA, <https://www.ca.go.ke>.

Agizo hili litatekezwa ndani ya miezi sita (6) kuanzia tarehe ya tangazo hili kwa umma.

David Mugonyi, EBS
MKURUGENZI MKUU na Afisa Mkuu Mtendaji

Head Office	Western Regional Office	Coast Regional Office	Central Regional Office	Nyanza Regional Office
CA Centre P.O. Box 14448 Nairobi 00800 Mobile: 0703042000 Email: info@ca.go.ke	1 st Floor KVDA Plaza P.O. Box 2346 Eldoret 30100 Mobile: 0703042105 Email: wro@ca.go.ke	3 rd Floor, NSSF Building P.O. Box 8041 Mombasa 80100 Mobile: 0703042152 Email: cro@ca.go.ke	Ground Floor, Advocates Plaza P.O. Box 134 Nyeri 10100 Mobile: 0703042181 Email: cero@ca.go.ke	2 nd Floor Lake Basin Mall, P.O. Box 2016 Kisumu 40100 Mobile: 0703042130 Email: nro@ca.go.ke

Jaji asifu Mfumo wa Haki Mbadala kama jibu kuondoa msongamano wa kesi mahakamani

NA ISIAH NAYIKA NA ANGELA MUSONYE(KNA)

Jaji wa Mahakama ya Juu Jaji Smokin Wanjala amepengeza kuanzishwa kwa Mfumo wa Haki Mbadala (AJS) kama dawa ya kusaidia kuondoa mrundikano wa kesi katika mahakama za Kenya. Akiongoza uzinduzi wa Mpango Kazi wa AJS wa Kaunti ya Trans Nzoia kwa niaba ya Jaji Mkuu Martha Koome, Jaji Wanjala alisema kuwa uanzishwaji wa vyumba vya AJS kote nchini hautaleti huduma karibu na watu pekee bali pia utasaidia wale ambao hawana uwezo wa kumudu. kutaftuta haki kwa njia rasmi. Wakati wa hafla hiyo, vyumba vitatu vya AJS vilizinduliwa katika kaunti ndogo za Kwana, Ki-

Jaji wa Mahakama ya Juu ya Kenya Jaji Smokin Wanjala (Kulia) na Gavana wa Trans Nzoia George Natembeya (Kushoto) wakionyesha Mpango Kazi wa AJS wa Kaunti ya Trans Nzoia baada ya uzinduzi.

minini, na Saboti, ambapo huduma za AJS zitatolewa chini ya uanagilizi wa mabaraza yal-

iyochaguliwa ya wazee na viongozi wa kidini. Jaji Wanjala, ambaye pia anahudumu kama

Mkurugenzi Mkuu wa Chuo cha Mahakama cha Kenya, alisema kuwa ingawa mahakama zimeun-

dwa kutoa hukumu, AJS itatoa suluhu kwa mizozo ambayo mahakama haiwezi kushughulikia. “Ni dhahiri kwamba sio pande zote zinazohusika katika vita vya mahakama zinazokubali hukumu, wengine huachwa wakiwa na huzuni mwisho wa siku.

Katika hali kama hiyo, kuna uwezekano mkubwa kwamba uhasama utakuwepo kila wakati kati ya wahusika wanaohusika. Katika AJS, tuna njia bora zaidi ambayo mizozo inaweza kutatuliwa bila kuleta uadui.

Pande zilizodhulumiwa huletwa pamoja, kushughulikia tofauti zao kwa njia ya maelewano, kupeana mikono na kurudi nyumbani wakiwa wameridhika,” alisema.

Aliwataka umma kukumbatia AJS kama njia inayofikika zaidi na nafuu ya kutatua mizozo, Jaji Wanjala alisema ni asilimia 17 pekee ya Wak-enya walio na mahitaji ya haki wanaotumia taasisi za haki rasmi kutatua matatizo yao ya kisheria. Jaji Wanjala alitoa changamoto kwa wale ambao wamepewa mamlaka ya kutoa huduma za AJS kulinda shirika hilo na kuipa heshima inayostahiki akiwaonya kupinga majaribio ya kuegemea upande wowote wakati wa kusuluhisha kesi kwani itaondoa imani ya Wak-enya katika mfumo huo. “Ndiyo twende mahakamani tunapokosewa, lakini wakati huo huo tutumie njia mbadala pale inapobidi,” alishauri. Wengine waliokuwepo wakati wa hafla hiyo ni Kamishna wa Kaunti ya Trans Nzoia Gideon Oyagi na Gavana George Natembeya.

NYAYO TEA ZONES DEVELOPMENT CORPORATION TANGAZO LA NAFASI ZA KAZI

Nyayo Tea Zones Development Corporation (NTZDC) ni Shirika la Serikali katika Wizara ya Kilimo, Mifugo na Maendeleo yenye jukumu la kuhifadhi misitu inayolindwa kisheria kwa kutumia mtindo wa eneo maalumu la kutenganisha.

Shirika linatafuta kuajiri watu walio na motisha ya hali ya juu, waliohitimu na wenye uwezo mkubwa kujaza nafasi zifuatazo zilizoachwa wazi:

S/NO	NAFASI WAZI	GREDI YA KAZI NTZ	IDADI
1	Director, Finance &Accounts	2	1
2	Deputy Director, Engineering	3	1
3	Deputy Director, Human Resource Management	3	1
4	Senior Production Engineer (Mechanical)	6	2
5	Senior Production Officer	6	1
6	Senior Administration Officer	6	1
7	Production Engineer II	8	2
8	Planning Officer II	8	1
9	Sales & Marketing Officer II	8	2
10	Agricultural Officer II	8	10
11	Accountant II	8	4
12	Office Administrator II	8	5
13	Assistant Production Officer III	9	6
14	Assistant Office Administrator III	9	6
15	Production Technologist III (Mechanical)	9	2
16	Production Technologist III (Electrical)	9	1
17	Production Technician III (Mechanical)	10	3
18	Production Assistant III	10	40
19	Agricultural Assistant III	10	40
20	Boiler III	10	4
21	Clerical Officers III	10	10
22	Sales & Marketing Assistant III	10	2
23	Mechanic III	10	3
24	Driver III	11	14
25	Office Assistant III	12	2

Wagombea waliohitimu wanashauriwa kutembelea tovuti yetu www.teazones.co.ke kwa mahitaji ya kina zaidi na utaratibu wa kutuma maombi. Tarehe ya mwisho ya kuwasilisha maombi ni tarehe 26 Agosti 2024 au kabla.

(NTZDC ni mwajiri anayezingatia usawa. Watu wenye ulemavu waliohitimu na watahiniwa kutoka jamii zilifotengwa wanahimizwa kutuma maombi.)

THE MINISTRY OF ROADS AND TRANSPORT

CALL FOR COMMENTS & INVITATION FOR PUBLIC PARTICIPATION ON THE RAILWAYS BILL, 2024

The Ministry of Roads and Transport and Kenya Railways Corporation notifies stakeholders and members of the public that it has developed the Railways Bill, 2024. The purpose of the Bill is to repeal and replace the current Kenya Railways Corporation Act, 1978 Cap 397 Laws of Kenya with the Railways Act, 2024.

The Railways Bill, 2024 establishes the Kenya Railway Corporation and the Railway Regulatory Authority and aims at enhancing effectiveness and efficiency in the provision of services and operations in the railway sector by providing open access to railway infrastructure for operators.

The detailed Memorandum and objectives of the proposed Act may be accessed via the <https://krc.co.ke/wp-content/uploads/2024/08/The-Railways-Bill.pdf> or visit the Ministry of Roads and Transport website being www.transport.go.ke - publications or visit Kenya Railway website being <https://krc.co.ke/>.

Pursuant to Article 10(2) of the Constitution of Kenya, the Ministry through this Notice hereby invites members of the public and stakeholders to public participation forums to be conducted as shown in the table below:

S/ No.	COUNTIES	VENUE	Date
1.	Nyeri, Nyandarua, Kirinyaga, Murang'a	Nyeri County Hall - Nyeri	26 th August, 2024
2.	Laikipia and Samburu	Nanyuki Railway Station	27 th August, 2024
3.	Tharaka Nithi, Meru, Embu and Isiolo	Meru County Hall - Meru	28 th August, 2024
4.	Kitui and Makueni	Kitui County Hall - Kitui	30 th August, 2024
5.	Taita Taveta	Dan Mwazo Hall - Voi	2 nd September, 2024
6.	Kwale and Mombasa	Mombasa County Hall - Mombasa	4 th September, 2024
7.	Tana River, Kilifi, and Lamu	Malindi Town Hall - Malindi	6 th September, 2024
8.	Bomet, Nyamira, Kisii, Narok, and Migori	Kisii County Hall - Kisii	26 th August, 2024
9.	Siaya, Homa Bay, Vihiga, Kisumu and Kakamega	Kisumu County Hall - Kisumu	27 th August, 2024
10.	Busia and Bungoma	Malaba Railway Station	28 th August, 2024
11.	Trans-Nzoia	Trans-Nzoia County Hall Kitale	30 th August, 2024
12.	West Pokot and Turkana	Turkana County Hall - Lodwar	2 nd September, 2024
13.	Uasin Gishu, Nandi, and Elgeyo Marakwet	Uasin Gishu County Hall - Eldoret	4 th September, 2024
14.	Nakuru, Kericho, and Baringo	Nakuru County Hall - Nakuru	6 th September, 2024
15.	Garissa, Wajir, Mandera and Marsabit	Garissa Town Hall - Garissa	11 th September, 2024
16.	Nairobi, Machakos, Kajiado, and Kiambu	Kenya International Conference Centre (KICC) - Nairobi	13 th September, 2024

Written memoranda or comments may be submitted to the **Principal Secretary, State Department for Transport, 8th Floor, Transcom House, Ngong Road P.O. Box 52692-00200, Nairobi** or email to: railwaybill2024@transport.go.ke or Kenya Railways Corporation on email to: railbill@krc.co.ke or hand delivered to the **Managing Director, Kenya Railways, Headquarters Office, Workshop Road, Off Haile Selassie Avenue, P.O. Box 30121-00100 Nairobi** or any of the Regional Offices at Kisumu, Malaba, Eldoret, Kitale, Nakuru, Nanyuki, Mombasa, and Voi to be received in the format that can be accessed on the Websites of the Ministry of Roads and Transport and Kenya Railways by **23rd August, 2024**.

Ministry of Roads and Transport
8th Floor, Transcom House, Ngong Road
P.O. Box 52692-00200, Nairobi

KP yapokea msaada wa Sh1.85B wa Last Mile kutoka JICA

NA JOSEPH NG'ANG'A (KNA)
Mradi wa Last Mile Connectivity Project (LMCP) chini ya Kampuni ya Kenya Power umepokea ruzuku ya Sh1.85 bilioni kutoka kwa Shirika la Ushirikiano wa Kimataifa la Japan (JICA). Jumla ya makazi 9,121 yamelmhawa kuunganishwa kwenye gridi ya taifa chini ya Awamu ya Tano ya mradi huo. Makazi hayo yamo ndani ya kaunti nne za Nakuru, Kilifi, Kwale na Nyandarua, ambapo JICA inafadhili miradi mingine muhimu ya kawi. "Tunatarajia kuunganisha kaya zote zinazolMhawa katika kaunti zote nne kufikia Januari 2025. Kampuni imejitolea kuharakisha uunganisho wa umeme kote nchini ili kupata umeme kwa

wote. Tunaishukuru JICA kwa msaada huo ambao utasaidia sana kuziwezesha kaya hizi kupata umeme na kubadilisha maisha yao," alisema Mha. Rosemary Oduor, Meneja Mkuu wa Huduma za Biashara na Mauzo wa Kenya Power. Mha. Oduor, katika taarifa yake alionyesha kuwa ruzuku ya JICA inajiri miezi miwili baada ya Kenya Power kutia saina kandarasi 26 za utekelezaji wa Awamu ya Nne ya Mradi wa Kuunganisha Maili ya Mwisho. Alieleza kuwa mradi huo wa Sh.27 bilioni unafadhiliwa na Shirika la Maendeleo la Ufaransa (AFD), Umoja wa Ulaya (EU) na Benki ya Uwekezaji ya Ulaya (EIB). Itaunganisha jumla ya wateja wapya 280,000 kwenye gridi ya taifa kufikia Novemba 2025.

"Ukifadhiliwa hadi Sh.73.1 bilioni kufikia sasa, Mradi wa Last Mile Connectivity umeegemezwa kwenye Mkakati wa Kitaifa wa Umeme wa Kenya ambao ulibuniwa mwaka wa 2015 ili kuharakisha upatikanaji wa umeme kwa kaya na biashara nchini Kenya.

Kenya Power, ndiyo wakala wa utekelezaji wa mradi huo kwa niaba ya Serikali," alisema Mha. Oduor. Aliongeza kuwa tangu kuanzishwa kwake mwaka 2015, Mradi wa Last Mile Connectivity umechangia kwa kiasi kikubwa ukuaji wa kiwango cha upatikanaji wa umeme katika Kaunti hiyo ambacho kwa sasa kinafikia asilimia 76 huku kaya milioni 9.6 zimeunganishwa kwenye gridi ya taifa. Mha. Oduor alisema kuwa jumla ya

kaya 746,867 zimeunganishwa kwenye gridi ya taifa chini ya awamu tatu za kwanza za Mradi wa Last Mile kwa gharama ya Sh51.1 bilioni. "Mafanikio haya yanategemea hasa kuongeza ufanisi wa transfoma zilizopo za usambazaji kwa kuunganisha kila kaya ndani ya mita 600 kutoka kwa transfoma, pamoja na ufungaji wa transfoma mpya kuhudumia kaya nje ya eneo hili," alieleza. Mha. Oduor alisema kuwa katika kipindi cha kati ya 1922 hadi sasa, Kenya Power imepanua mtandao wake wa usambazaji na usambazaji kote nchini, unaochukua zaidi ya kilomita 306,000.

Kufikia Mei 2024, Kampuni ilikuwa na zaidi ya akaunti milioni 9.62 na imeweza zaidi ya asilimia 76 ya watu nchini kupata gridi ya taifa.

APPLICATION FOR HELB SALARIED LOANS FINANCIAL YEAR: 2024-2025

The Higher Education Loans Board [HELB] invites applications for the 2024-2025 Salaried loans from employed Kenyan students enrolled for PhD, Master's and Bachelor's degrees in local Public or Private Universities recognized by the Commission for University Education [CUE].

Salaried students pursuing Postgraduate Diploma, Higher National Diploma, Diploma and Professional Courses in College of Human Resource Management [CHRM], those pursuing Certified Procurement and Supplies Professional in various colleges and KRA Staff enrolled at Kenya School of Revenue Administration [KESRA] are also eligible to apply.

The following products apply under the salaried loans:

No.	Loan Product	Eligible Applicants per product	Interest Rate	Maximum Loan [Kshs. Per Academic Year]
1.	Civil Servants Training Revolving Fund	Employees of Ministries and State Departments, County Government employees, National Police Service employees and teachers employed by the TSC	4%	500,000
2.	KRA Training Revolving Fund	KRA Staff	4%	700,000
3.	HELB Jielimishe Loan	All Kenyans who are employed	10%	200,000

Eligibility Criteria:

- Letter of Admission into a full or part time program in a local public or private university recognized by the Commission for University Education [CUE] and institutions of higher learning that have signed an MoU with HELB.
- Employed on Permanent basis or at least two years Contract.
- If a HELB loan beneficiary, the applicant MUST be repaying or has completed repaying the previous loan.

HOW TO APPLY:

- All applications are done online.
- Applicants should register, access, and duly complete the 2024-2025 Salaried Loan Application form via www.helb.co.ke or www.helb.co.ke
- Submit online the duly completed application and print the Hardcopy application.

- Have the application appropriately signed and stamped by the relevant authorities and attach all the necessary documents as indicated on the checklist.
- Scan the filled application and all the attachments in PDF format as one document.
- Send the Scanned PDF copy to jielimishe@helb.co.ke

NOTE

- The applicant shall be charged application processing fee of Kshs.2,000 upon loan award.
- #KaaChonjo do not pay any individual to process your HELB Loan Application apart from the requisite fee if applying from a Cyber Café.
- Terms and Conditions apply for all products
- The application closing date is **30th June 2025**

EMPOWERING DREAMS

www.helb.co.ke Anniversary Towers University Way USD 7642#
+254711052000 contactcentre@helb.co.ke @HELBPAGE

OFFICE OF THE CONTROLLER OF BUDGET

VACANCY FOR A CHAIRPERSON AND MEMBERS OF THE AUDIT AND RISK COMMITTEE ADVERTISEMENT

Pursuant to Section 73(5) of the Public Finance Management Act, 2012 on Establishment of Audit Committees in all public entities, the Office of the Controller of Budget (OCOB) is in the process of sourcing for its Audit and Risk Committee members.

As per guidelines issued by the Cabinet Secretary, the National Treasury, through Kenya Gazette Notice Vol CX Viii No. 40 of 15th April 2016, the Office of the Controller of Budget therefore invites suitably qualified Kenyans to apply for the following positions:

NO.	POSITION	NUMBER OF POSITIONS
1.	Chairperson of the Audit and Risk Committee	One (1)
2.	Members of the Audit and Risk Committee	Three (3)

Please visit the careers page on our website www.cob.go.ke for the detailed job profile and instructions on how to apply. All qualified persons who meet the requirements of the appointment are hereby advised to submit their applications to the following address;

The Controller of Budget
Bima House 12th Floor, Harambee Avenue
P.O. Box 35616 - 00100
Nairobi

The application should be sent by post, hand delivered, or email to auditcommittee@cob.go.ke to reach the Office of the Controller of Budget **NOT LATER THAN 21st August, 2024 at 5.00pm.**

Only Shortlisted candidates will be contacted.

The Office of the Controller of Budget is an equal opportunity employer.

Shirika la serikali lasajili Airbnb 8,000 ili kudhibiti ukodishaji vyumba usio halali

NA CHRIS MAHANDARA(KNA)

Mamlaka ya Kudhibiti Utalii imesajili nyumba 8,000 za Airbnb kote nchini katika jitihada za kuwaondoa wahudumu wa ukodishaji wa muda mfupi wasio waaminifu. Hatua hii inafuatia msako mkali wa shirika la serikali dhidi ya Airbnb ambazo hazijasajiliwa baada ya mfululizo wa shughuli zisizo za kawaida kuripotiwa kutoka kwa mashirika haya. Mkurugenzi Mkuu wa TRA Bw. Norbert Talam ameeleza kuwa zoezi hilo lililoanza miezi sita iliyopita linalenga kutengeneza kanzidata (database) ya kodi zote za muda mfupi nchini ili kuhakikisha uzingatiji wa kanuni zilizowekwa.

Mkurugenzi Mkuu wa Mamlaka ya Kudhibiti Utalii Norbert Talam akisajili Airbnb 8,000 ili kudhibiti ukodishaji vyumba usio halali.

Alifafanua kuwa mpango huu umeundwa ili kuhakikisha usalama wa watalii na wageni wanaotumia vifaa hivi na kuboresha viwango

vya ukarimu wa nchi. “Hatuko hapa kuua biashara. Tunachowaambia waendeshaji ni kwamba, wanatakiwa kusajiliwa ili tuweze kukagua

vituo na kuhakikisha vinakidhi viwango vina-vyohitajika,” akasema. Aliongeza kuwa shirika hilo limeiomba Airbnb kutoa orodha ya nyumba zote za likizo za muda mfupi nchini Kenya chini ya jukwaa lake ili kuhakikisha wamesajiliwa na TRA. Pia alibainisha kuwa Mamlaka inashirikiana kwa karibu na vyama vya kukodisha vya muda mfupi nchi nzima ili kuhakikisha vituo vyote vinasajiliwa na kupata ithibati. Talam alisema zoezi la usajili limerahisishwa kwenye tovuti ya TRA na kuwataka watendaji wote kunufaika na kujisajili. Akizungumza mjini Kisumu wakati wa hafla ya kutoa idhini kwa hoteli mbalimbali za Nyanza na

eneo la Magharibi, Talam aliwaonya wanaoendesha Airbnb bila leseni akisema TRA itajitolea kuhakikisha wanakabili mkono kamili wa sheria. Akirejelea kisa cha hivi majuzi kando ya barabara ya Thika ambapo mwanamke aliuawa kwa kuchinjwa ndani ya Airbnb, Talam alisema mhudumu na mwenye nyumba wamefikisha mahakamani. “Tunawaambia wenye nyumba wawe waangalifu na kujua wapangaji

Hatupo hapa kuua biashara. Wanachotakiwa kufanya ni kusa-jiiliwa rasmi

wanafanya nini katika nyumba zao. Ukikodisha nyumba na mpangaji akaibadilisha kuwa Airbnb bila wewe kujua ujue tu kwamba ikiwa jambo baya litatokea na hawajajasajiliwa nasi pia tutakuja kwa ajili yako,” alisema. Hoteli mbalimbali zilitunukiwa dhahabu, fedha na shaba katika zoezi lililolenga vifaa katika kaunti 10 za Nyanza na eneo la Magharibi. Vituo kumi na vinne kutoka kaunti kumi vilitunukiwa dhahabu, 32 fedha na 57 shaba katika zoezi litakalofungua njia ya ukadiriaji nyota wa vifaa hivyo. “Zaidi ya vituo 400 katika eneo hili vimeidhinishwa kwa muda wa miezi minne iliyopita. Tumefanya zoezi kama hilo katika eneo la Mlima Kenya, Kusini mwa Rift. Pia tutafanya uidhinishaji huo katika mikoa ya Nairobi na Pwani katika muda wa miezi mwili ijayo,” alisema.

TANGAZO LA NJE

Kenya Marine and Fisheries Research Institute (KMFRI), Shirika la Serikali chini ya Wizara ya Madi-ni, Uchumi Baharini na Masuala ya Uvuvi, Idara ya Uchumi wa Bluu na Uvuvi, ilianzishwa kwa Sheria ya bunge (Sheria ya Sayansi na Teknolojia Sura ya 250 ya Sheria za Kenya za 1979) ambazo tangu wakati huo zimebatilishwa na Sheria ya Sayansi, Teknolojia na Ubunifu nambari 28 ya 2013.

Wajibu wa KMFRI ni kufanya utafiti katika “uvuvi wa baharini na maji safi, ufugaji wa samaki, masomo ya mazingira na ikolojia, na utafiti wa baharini ikijumuisha uchunguzi wa bahari ya kemikali na halisi”, ili kutoa data na habari za kisayansi kwa maendeleo endelevu ya Uchumi wa Bluu. Taasisi pia ina wajibu wa kushirikiana na mashirika mengine na taasisi za elimu ya juu katika programu za mafunzo na juu ya masuala ya utafiti husika.

Taasisi ina Vituo vya Utafiti vilivyoko Mombasa, Kisumu, Naivasha, Baringo, Kegati, Sangoro, Sagana, Turkana, Mutinga, Shimoni, kituo kidogo cha utafiti huko Gazi na ofisi ya mawasiliano ya Nairobi. KMFRI inatafuta kuajiri mtaalamu anayejituma ambaye ni mchezaji wa timu kujaza nafasi iliyo wazi ya Mkurugenzi Mkuu ndani ya taasisi yake ya wafanyakazi iliyoidhinishwa:

NO	MAELEZO	JG (GREDI YA KMFRI)	IDADI YA NAFASI	IDARA	MAREJEO
1.	Director General/CEO	KMFRI Grade 1	1	Director General	Ext/KMF/1
JUMLA			1		

UTARATIBU WA MAOMBI

Waombaji wanaovutiwa na waliohitimu LAZIMA wajaze Fomu ya Maombi ya Kazi ya KMFRI (Inayopatikana kutoka kwa sehemu ya ‘Nafasi za Kazi’ katika Tovuti ya KMFRI - <https://www.kmfri.go.ke>), ambatahisha ushuhuda wao, vyeti, nakala ya Kitambulisho chao cha Kitaifa (Kitambulisho) na Wasifu wao (CV).

Wasilisha maombi yao katika HARD na SOFT COPY, na bahasha zenye hati zinapaswa kuwekwa alama wazi ya nafasi iliyowabwa na kutumwa kwa anwani iliyo hapa chini **kabla ya JUMATATU TAREHE 26 AGOSTI 2024.**

The Chairman Board of Management
Kenya Marine and Fisheries Research Institute
S.L.P 81651 – 80100
Dr. Ludwig von Krapf Road, English Point
Mombasa, KENYA
Barua pepe: recruitment@kmfri.go.ke

Kumbuka

- WAGOMBEA WALIOFANIKIWA kuzingatia mahitaji ya Sura ya Sita ya Katiba watahitajika kuwasilisha hati asili zifuatazo:
 - Cheti cha Maadili Bora kutoka Idara ya Upelelezi wa Makosa ya Jinai
 - Cheti cha Kibali/Uzingatiji kutoka Bodi ya Mikopo ya Elimu ya Juu (HELB)
 - Cheti cha Kuzingatia Ushuru kutoka Mamlaka ya Mapato ya Kenya
 - Kuondolewa kwa Tume ya Maadili na Kupambana na Ufisadi (EACC)
 - Kibali kutoka Ofisi ya Marejeleo ya Mikopo inayotambulika (CRB)
- NI WALE WATAKAOTEULIWA kwenye mchujo tutakaowasiliana nao na watakaohitajika kutoa hati halisi za Kitambulisho chao cha Kitaifa, vyeti vya masomo na taaluma wakati wa mahojiano.
- Aina yoyote ya kujipendekeza itasababisha ombi lako kutupiliwa mbali moja kwa moja

KMFRI NI MWAJIRI ANAYEZINGATIA USAWA NA ALIYEJITOLEA KUKUMBATIA WATU WANAOISHI NA ULEMAVU, WANAWAKE, VIJANA NA WANATOKA MAENEO YALIYOBAGULIWA WAHIMIZWA KUTUMA MAOMBI

NATIONAL YOUTH SERVICE

NOTISI YA TENDA

National Youth Service inakaribisha zabuni zilizofungwa kutoka kwa kampuni zinazostahiki kwa usambazaji, uwasilishaji, usakinishaji na uagizaji wa vifaa vilivyoorodheshwa hapa kupitia Utoaji Wazi wa Tenda ya Kitaifa;

S/ No.	Jina la Tenda	Nambari ya Tenda
1.	Ugavi, Uwasilishaji, Uwekaji na Uagizo wa Vifaa kamili vya Kuoka mikate, Mkate wa kawaida (600-900G) pcs/kao 240 katika Chuo cha Kikosi cha NYS, Gilgil.	NYS/ONT/001/Bakery Equipment/ 2024-2025
2.	Ugavi, Uwasilishaji, Uwekaji na Uagizo wa Kiwanda cha Kusaga Mahindi cha Umeme katika Kitengo cha Shamba cha NYS Athi River, Yatta.	NYS/ONT/002/Electric Maize Mill/ 2024-2025

Seti kamili ya hati za zabuni inaweza kununuliwa au kupatikana na wazabuni wanaovutiwa baada ya malipo ya ada isiyoweza kurejeshwa ya Kshs. 1,000 kupitia MPESA [Paybill No. 222222, Account Number NYSHQ2-Bidder's Name] na kukusanywa kutoka kwa Ofisi za Idara ya Ununuzi katika Makao Makuu ya NYS jijini Nairobi, saa rasmi za kazi kati ya 9:00am - 4:00pm kuanzia Jumatatu hadi Ijumaa.

Nyaraka za zabuni pia zinaweza kutazamwa na kupatikana kwa njia ya kielektroniki bila malipo kutoka kwa tovuti, www.nys.go.ke na www.tenders.go.ke. Zabuni hata hivyo hazitawasilishwa kwa njia ya kielektroniki bali ziwasilishwe kihalisi kwa anwani iliyotolewa hapa chini;

Kamanda Mkuu
Makao Makuu ya Huduma ya Vijana Taifa
Ruaraka kando ya Barabara ya Thika
S.L.P 30397-00100,
Nairobi

Zabuni zinapaswa kuwasilishwa kwa bahasha zilizofungwa, na kuandikwa Nambari ya Zabuni kwenye kona ya kulia na bila viashiria vya mzabuni, kushughulikiwa, kuwasilishwa na kuwekwa kwenye sanduku la zabuni. Ghorofa ya 1 ya Jengo la Kitulu cha Utawala la makao makuu ya NYS, ili ipokewe baada ya muda mfupi **Tarehe 21 Agosti 2024 saa 11:00 asubuhi.**

Ziara ya awali itafanyika Jumatatu tarehe 12 Agosti 2024, saa 11:00 asubuhi katika kitengo cha NYS Paramilitary College-Gilgil na Athi River Field mtawalia.

Zabuni zilizowasilishwa zitafunguliwa mara baada ya kufungwa kwa zabuni katika tarehe na wakati huo huo mbele ya wazabuni au wawakilishi wao wanaochagua kuhudhuria. Zabuni zilizochelewa zitarejeshwa bila kufunguliwa.

Serikali inahifadhi haki ya kukataa zabuni yoyote na hajifungi kupokea zabuni ya chini kabisa au yoyote.

Mkuu wa Huduma za Ununuzi
Kwa: Niaba ya Kamanda Mkuu wa NYS.

Zaidi ya kazi 100,000 zatarajiwa kutoka eneo maalumu la kibiashara la Naivasha huku wawekezaji wakimiminika

NA ERASTUS GICHOHI NA JANE WANJIRU (KNA)

A hadi ya serikali ya kuanisha eneo Maalum wa Kiuchumi Naivasha imepata msukumo mkubwa, huku wawekezaji kumi na tisa wakiwa wamejipanga kuingiza mabilioni ya pesa katika eneo hilo kubwa. Kwa mujibu wa Bw. Abubakar Hassan, Katibu wa Idara ya ya Kukuza Uwekezaji, Mamlaka ya Ukanda Maalum wa Kiuchumi (SEZA) tayari imetenga ardhi kwa wawekezaji kumi na moja, huku maombi mengine manane yakisubiri kuidhinishwa. Bw. Abubakar alisema kuwa serikali imetenga ekari zaidi ya 5,000 za ardhi, juu ya ekari 1,000 za awali, ili kuhudumia wawekezaji wanaoingia. Waziri Mkuu alitaja kuwa serikali imeanzisha vivutio vya kuvutia, ikiwa ni pamoja na kupunguzwa kwa kodi na ushuru mdogo wa umeme, unaolenga kuongeza kasi ya ukuaji wa uchumi na maendeleo. Hatua hizi zimeundwa ili kuunda nafasi za kazi, kuzalisha mali, na kupunguza muswada wa juu wa kuagiza bidhaa nchini. "Pindi tu Eneo Maalum la Kiuchumi la Naivasha litakopofanya kazi kikamilifu, zaidi ya nafasi za kazi 100,000 zitatolewa kwa wenyeji na vijana wanaostahili," alisema Katibu. Akizungumza katika hafla ya uwekaji msingi wa kiwanda cha kuunganisha umeme cha TAD Motors katika ukanda wa Mai Mahiu, Bw. Abubakar alibainisha kuwa mtambo huo utaharakisha upitishaji wa magari ya bei nafuu ya umeme nchini huku ukisaidia kukabiliana na athari za mabadiliko ya hali ya hewa kupitia kupunguza uzalishaji. Zaidi ya hayo, katibu alisema serikali imeanzisha aina mbalimbali za motisha, kutekeleza sera ya e-mobility ili kukumbatia magari ya umeme, na kupunguza gharama ya juu wa kuagiza mafuta nchini. Alisema uunganisho wa umeme wa TAD Motors utashughulikia mahitaji ya nchi ya magari ya umeme, ambayo yanafikia magari 120,000 kila mwaka, na 10,000 pekee yanazalishwa ndani, na kuongeza kuwa kwa sasa kuna zaidi ya magari ya umeme milioni 1.6 na baiskeli milioni 1.2 nchini. Akizungumzia wasiwasi wa wakazi kuhusu hatua ya mwekezaji wa Uturuki kufunga duka, jambo ambalo liliwaacha sehemu ya watu kwenye madeni ya bili ambazo hazijalipwa,

Kamati itashirikiana na serikali kushughulikia miundombinu ya kimisingi

Ujenzi wa kiwanda cha kutengeneza magari ya umeme na TAD Motors katika eneo Maalum la Kiuchumi Naivasha, unaolenga kuunganisha magari 5,000 ya umeme kwa matumizi ya ndani na kusafirishwa kwa nchi jirani.

Waziri Mkuu alisema serikali imechukua zaidi ya ekari 400 za ardhi iliyotengwa na inashirikiana na ubalozi wa Uturuki juu ya deni ambalo halijalipwa. Sh100 milioni. Kwa upande wake, mwenyekiti wa kamati ya bunge kuhusu Biashara, Uwekezaji na Ushirika James Gakuya alisema utendakazi mzuri wa Naivasha SEZ utabuni nafasi za kazi, kukuza sekta ya utengeneza bidhaa na kukuza ukusanyaji wa mapato. Hata hivyo, Gakuya alisikitika kuwa hatua ya kuondoa Mswada wa Fedha wa 2024 imepunguza hadi sifuri bajeti ya maendeleo iliyotengewa SEZ huku mgao wa Maeneo ya Uchakataji Uchumi (EPZ) kwa bajeti kuu umepunguzwa kutoka Sh1.8 hadi Sh1.2 Biloni. Alisema kamati hiyo kwa kushirikiana na watendaji wa SEZA itashirikiana na serikali ili kutenga fedha zaidi zitakazosaidia kushughulikia miundombinu ya msingi katika kanda hizo ikiwemo mfumo wa maji, uunganishaji umeme na barabara zinazounganisha. Kulingana na Mkurugenzi Mkuu Mtendaji wa Mamlaka ya Ukanda Maalum wa Kiuchumi Dkt. Kenneth Chelule, shirika hilo limekuwa likikagua zabuni kutoka kwa wawekezaji za Sh2B kila siku, kutokana na vishawishi vya kuvutia katika eneo hilo, haswa bei ya chini ya umeme.

Chelule alisema wawekezaji tisa wamejitolea kuanzisha shughuli katika eneo la kibiashara la Naivasha kufikia mwisho wa mwaka huu, hatua ambayo

Bw. Abubakar Hassan

ya utengenezaji na uwekezaji, huku ikiibua ajira kwa vijana. "Tunampongeza rais kwa kutenga ekari zaidi ya 5,000 za ardhi ambazo zitasaidia kuhudumia wawekezaji wanaoingia ambao watawekeza katika viwanda vizito, vifaa vya kupoteza umeme, maghala na sekta ya usafirishaji pamoja na sekta ya ukarimu," alisema Dkt Chelule. Naibu gavana wa Kaunti ya Nakuru David Kones alikaribisha uwekezaji huo wenye thamani ya zaidi ya Sh1.5B, akiongeza kuwa uwekezaji huo unaokaribia kumi na mbili utaharakisha utekelezaji wa mipango ya Jiji la Viwandani la Naivasha. Alisema kampuni hiyo itapata

zaidi ya MW 1000 za nishati ya jotoardhi kutoka kwenye visima vya Olkaria, ambazo zimepewa ruzuku kwa gharama ya chini, ikilinganishwa na maeneo mengine, akiongeza kuwa kampuni hiyo itakusanya zaidi ya uniti 3,000 kila mwaka, mara tu itakapokamilika. Kulingana na Mkurugenzi Mtendaji wa TAD motors Eng. Tadesse Tesemma, hatua ya kuwekeza katika eneo la Naivasha ilitokana na vivutio vya kuvutia na vya ushindani kama vile kupunguzwa kwa nishati ya jotoardhi kutoka visima vya Olkaria. Tessema alisema kampuni yake itakusanya magari ya umeme ya bei nafuu kwa matumizi ya nchi na kwa ajili ya kuuza nje ya nchi jirani, huku ikitengeneza nafasi zaidi ya 1,500 za ajira nchini. Mkurugenzi Mtendaji alisema kiwanda hicho kitapata asilimia 70 ya sehemu zake kutoka kwa viwanda vya uzalishaji wa ndani, kukuza ajenda ya mabadiliko ya hali ya hewa nchini, huku kikisaidia wamiliki kuokoa hadi asilimia 80 ya gharama za mafuta. Baadhi ya kampuni ambazo zimepewa leseni za kuanza kazi katika eneo la Naivasha ni pamoja na Accurate Steel Mill Ltd, JAFRO SEZ, Africa Global Logistics Ltd, Ceylon Energy Ltd na sasa Tad Moto SEZ Ltd.

itaharakisha ajenda ya serikali

MARUDIO YA TANGAZO

NAFASI YA KAZI – MKURUGENZI MKUU, REF: MD/KIE/001/2024

Maelezo mafupi ya Shirika

Kenya Industrial Estates ni Taasisi ya Kifedha ya Maendeleo ya Serikali yenye mamlaka ya kusaidia Biashara Ndogo, na za Kadiri (MSMEs) katika uongezaji wa thamani na kuwajibika kwa uendelezaji wa viwanda kupitia utoaji wa mikopo, nafasi ya kazi na Huduma za Ushauri wa Biashara kwa MSMEs. Shirika linatazamia kushirikisha mtu mahiri, anayendeshwa kwa kiwango cha juu na mwenye mwelekeo wa matokeo ili kujaza nafasi ya Mkurugenzi Mkuu na kuendeleza umakini wake katika ukuaji wa viwanda na maendeleo nchini Kenya.

Majukumu na wajibu muhimu

Akiri poti moja kwa moja kwa Bodi. Mkurugenzi Mkuu atakuwa na jukumu la kusimamia mtazamo wa kimbakati, kiutendaji na kifedha wa shirika kupitia usimamizi madhubuti wa kikosi cha uongozi cha utendaji. Majukumu na wajibu muhimu zitajumuisha:

- i. Kuwajibika kwa shughuli za kila siku za shirika;
- ii. Kutoa uongozi kwa wasimamizi wakuu na wafanyikazi;
- iii. Kuandaa bajeti za kila mwaka na kuweka udhibiti sahihi wa ndani;
- iv. Kuwajibika kwa mawasiliano na utekelezaji wa mikakati, maamuzi na sera za Bodi;
- v. Kuandaa na kupendekeza kwa Bodi mipango ya mwaka ya kibiashara ya shirika;
- vi. Kuhakikisha shirika lina muundo bora wa usimamizi ikijumuisha mipango ya urithi;
- vii. Kuhakikisha karatasi zote za Bodi zimeandikwa kwa usahihi, zinafaa na zinapatikana kwa wajumbe wa Bodi kwa wakati unaofaa;
- viii. Kutumika kama kiungo kati ya Bodi na Wasimamizi;
- ix. Kuwajibika kwa mafanikio ya malengo ya shirika;
- x. Kuweka miundo ya kiutawala yenye ufanisi, taratibu na mifumo;
- xi. Kutoa mawasiliano ya mara kwa mara, ya kina na ya haraka kwa Bodi kuhusu masuala muhimu ya kiufundi, kifedha na kiutawala;
- xii. Kuwajibika kwa usimamizi wa washikadau na uboreshaji wa taswira ya shirika;
- xiii. Kusimamia na kuhakikisha utekelezaji wa sera na programu za utawala bora;
- xiv. Kufanya kazi na bodi kutoa uongozi madhubuti wa shirika, kuwasilisha na kutekeleza maono, dhamera na malengo ya kimbakati ya shirika;
- xv. Kutayarisha na kupendekeza kwa bodi mikakati ya muda mfupi, ya kati na mrefu, mipango ya kibashara na bajeti za uendeshaji za kila mwaka;
- xvi. Kuhakikisha shirika lina mfumo wa usimamizi wa hatari unaokua mifumo na michakato ya kutosha ya uwajibikaji, usimamizi wa hatari, udhibiti wa ndani na mwendelezo wa biashara;
- xvii. Kuhakikisha mafanikio endeleu ya malengo na malengo ya kifedha na uendeshaji ya shirika;
- xviii. Kuhakikisha uzingatiji wa mifumo yote ya kisheria na udhibiti na mahitaji ya kisheria;
- xix. Kuhakikisha uboreshaji unaendelea katika ubora na thamani ya huduma na bidhaa zinazotolewa.

Vigezo kuu vya kufuzu:

Ili kuteuliwa katika daraja hili, mtahiniwa lazima awe na: –
(i) Angalau uzoefu wa miaka kumi na mitano (15) katika Utumishi wa Umma au katika asasi kubwa na inayoheshimika katika sekta binafsi, kumi (10) kati yao wawe katika nafasi ya uongozi mkuu;
(ii) Shahada ya Kwanza katika Sayansi ya Jamii, Uchumi, Usimamizi wa Kimkakati, Usimamizi wa Biashara, Biashara au fani inayohusiana nayo kutoka kwa taasisi inayotambulika;
(iii) Shahada ya Uzamili ya Sayansi ya Jamii, Uchumi, Usimamizi wa Kimkakati, Utawala/Usimamizi wa Biashara au fani inayohusiana nayo kutoka kwa taasisi

- inayotambulika;
- (iv) Kozi ya Uongozi wa Kimkakati inayochukua muda usiopungua wiki nne kutoka katika Taasisi inayotambulika;
- (v) Uanachama wa chombo husika cha kitaaluma;
- (vi) Umahiri katika matumizi ya kompyuta; na
- (vii) Kutimiza matakwa ya Sura ya sita ya Katiba.

Uwezo Muhimu kwa mafanikio

- i. Kuwa na uzoefu wa moja kwa moja wa uwajibikaji wa moja kwa moja wa kuunda na kutekeleza mipango ya kimbakati, kupata mapato makubwa na kutoa mtiririko mzuri wa pesa na faida;
- ii. Mtu anapaswa kuwa na uwezo wa kukuza ukuaji na uendeleu wa Biashara Ndogo, Ndogo na za Kati (MSMEs) na kuonyesha uelewa wazi wa Ajenda ya Mabadiliko ya Kiuchumi ya Chini – Juu (BETA);
- iii. Mabadiliko ya msimu katika mazingira magumu sawa;
- iv. Dhima ya P&L inayoweza kuonyeshwa na uwajibikaji katika shirika sawa;
- v. Mtu mwenye mawazo pana na mwepepi wa kusaka nafasi za kibashara;
- vi. Uwezo uliothibitishwa wa kuunda mikakati ya biashara ni muhimu;
- vii. Rekodi iliyoanzishwa na sifa ya utendaji bora ikiwezekana kutoka kwa sekta ya huduma za kifedha;
- viii. Mawasiliano bora na ujuzi dhabiti wa mitandao baina ya watu.

Masharti ya huduma na malipo:

Mgomba aliyefaulu atatumiwa kwa mkataba wa miaka mitatu unaoweza kurejeshwa mara moja kulingana na tathmini nzuri ya utendakazi. Ujira unaohusishwa na nafasi hii utaamuliwa kwa mujibu wa kifungu cha 5 (3) cha Sheria ya Mashirika ya Serikali.

Jinsi ya kutuma maombi

Ikiwa unaamini kuwa malengo yako ya taaluma yanalingana na jukumu lililo hapo juu, tafadhali tuma maombi yako na wasifu wa kina (unaoambatanisha vyeti husika vya kitaaluma na kitaaluma, kitambulisho cha kitaifa/pasipoti inayooleza nafasi yako ya sasa, malipo, maelezo ya mawasiliano pamoja na majina na mawasiliano ya waamuzi watatu wanaofahamika. Na sifa zako na uzoefu wa kazi unaolekezwa kwa:

**Mwenyekiti wa Bodi
Kenya Industrial Estates
S.L.P.78029-00507, Nairobi**

(Kuweka wazi ni maombi ya nafasi ya Mkurugenzi Mtendaji)

Au kuelekwa katika jengo la Kenya Industrial Estates kando ya Barabara ya Likoni/Lusingeti, ofisi ya Mwenyekiti, Ghorofa ya 2 au kwa namna ya nakala ya kielektroniki inayoambata hati zote husika kwa boardchairperson@kie.go.ke mnamo au kabla ya tarehe 26 Agosti, 2024.

Wagomba walioorodheshwa pekee ndio watawasiliana nao.

MUHI MU

Kenya Industrial Estates imejitolea kutekeleza masharti ya Katiba, Kifungu cha 232(1), kuhusu ushindani wa haki na sifa, uwakilishi wa jamii mbalimbali za Kenya, na kutoa fursa sawa za ajira kwa wanaume na wanawake, watu wa makabila yote, na watu wenye ulemavu. Kwa hivyo, vijana, wanawake, watu wenye ulemavu, waliotengwa, na wachache walio na sifa zinazohitajika wanahimizwa kutuma maombi. Aina yoyote ya kujipendekeza itasababisha ombi lako kutupiliwa mbali moja kwa moja

Kenya kuzindua ramani mpya ya madini kuvutia wajasiriamali zaidi

NA WAGEMA
MWANGI(KNA)

Serikali inaunda ramani iliyosashwa ya madini ambayo itatumika kama mwongozo wa uwekezaji wa madini nchini Kenya, inayoongoza maamuzi muhimu na kutoa ramani ya kushirikisha wawekezaji wa madini wa ndani, kikanda na kimataifa. Maendeleo haya yanafuatia miaka ya kuhifadhi madini mapya na shughuli za hivi majuzi za ukweli wa msingi zinazoongozwa na timu za wanajiolojia kutoka Idara ya Jimbo la Madini. Timu hizi zimekuwa zikifanya kazi katika kaunti 24 ili kuweka ramani, kuchimba, na kujaribu sampuli mbalimbali za madini zilizogunduliwa wakati wa Utafiti wa Kitaifa wa Jiofizikia wa Angani wa miaka minne (NAGS), ambao ulikamilika mwaka wa 2022. Katibu wa Wizara ya Mambo ya Nje ya Madini, Elijah Mwangi, anasema wanajiolojia waliotumwa katika kaunti hizo wamekuwa wakifanya kazi kwa bidii ili kukamilisha zoezi la uwekaji ramani na uthibitisho wa madini. Hii ni muhimu kwa kuandaa ripoti zinazotokana na data juu ya matokeo yao, ambayo yatachangia katika uundaji wa ramani ya mwisho ya madini. "Kwa matokeo ya timu, tuna imani tutatengeneza

Maafisa wa uchimbaji madini wakichunguza eneo katika ramani ya kina ya Kenya katika Madini House jijini Nairobi.

ramani ya madini ambayo inaonyesha kwa usahihi utajiri wa madini wa Kenya.

Hii itakuwa zana muhimu katika kushirikisha wawekezaji. Data kuhusu maeneo, aina za madini, usambazaji, ujazo, na thamani ni vigezo muhimu vya kuitangaza Kenya kama eneo la uchimbaji madini," alisema. Katibu aliongeza kuwa idara hiyo inajitolea kuipa Kenya ramani ya kisasa zaidi ya madini, ikienga kuharakisha

Wanajiolojia wametumwa katika kaunti 24 kwa lengo la kukukusanya data ifaayo

ukuaji, kuvutia uwekezaji, na kubuni nafasi za kazi katika sekta ya madini, na hivyo kuendesha mageuzi ya kiuchumi nchini. Kukamilika kwa ramani ya madini ya Kenya kunaonekana kuwa mafanikio makubwa katika hatua ya kimataifa wakati ambapo mbio za ugunduzi wa madini ziko katika kiwango cha juu sana. Mapinduzi ya kiteknolojia yamesababisha nchi duniani kote kung'ang'ania vizingi muhimu katika uchimbaji na umiliki wa madini muhimu kwa ajili ya kuendeleza mageuzi ya kidijitali, akili unde (AI), na mpito wa nishati-kijani. Kutokana na ugunduzi wa hivi majuzi wa madini ya kimkakati kama vile Coltan, Nickel na Copper—muhimu kwa teknolojia ya kisasa—nchi

inatarajiwa kuchukua jukumu kuu katika kukuza viwanda vya ndani, kikanda na kimataifa vya utengenezaji wa bidhaa za kidijitali kama vile kompyuta, kompyuta za mkononi, simu za mkononi, na kamera. Wakati kusasisha ramani ya madini ya Kenya ni kazi kubwa kwa idara ya madini, shughuli hiyo ilifikia kilele chake kufuatia Utafiti wa Kitaifa wa Jiofizikia wa Anga (NAGS) wa serikali. Utafiti huu ulitumia vifaa maalum vya kuhisi vilivyowekwa kwenye ndege ili kugundua hitilafu za madini katika ardhi ya Kenya. Zoezi hilo lililoanza mwaka wa 2018 na kukamilika 2022, lilipelekea kugunduliwa kwa makosa 970 yanayoonyesha uwezekano wa

Katibu Mkuu wa Wizara ya Madini, Elijah Mwangi

kuwepo kwa madini katika kaunti mbalimbali. Uchunguzi wa angani ulifuatiwa na kutumwa kwa wanajiolojia katika zoezi la 'buti-on-the-ground' linalojulikana kama ukweli wa msingi. Inajumuisha kutuma wanajiolojia kwenye maeneo ya mbali yenye maeneo yenye uadui na ambayo mara nyingi hayafikiki, vilima vya mawe na maeneo yasiyoweza kukaribishwa, wakati mwingine

yenye wanyama pori. Hivi sasa, timu hizo zimekuwa zikifanya kazi katika maeneo katika mikoa ambayo dosari ziligunduliwa kufanya ukaguzi na upimaji halisi wa uthibitisho ili kubaini aina, thamani, mgawanyo na ujazo wa rasilimali ya madini. Katika duru za uchimbaji madini, zoezi hili ni muhimu ili kubaini kama madini yametokea kwa wingi kwa ajili ya uchimbaji haina, katika mchakato huo, kubadilisha amana kuwa rasilimali ya madini inayoweza kulipwa. Mkurugenzi wa Utafiti wa Jiolojia na Usimamizi wa Taarifa za Kijiografia Bw. Enoch KiKatibueba anasema shughuli za uthibitisho ni hatua ya mwisho kuelekea uzalishaji wa takwimu za madini na taarifa nyingine muhimu kwa ajili ya kurutubisha ramani ya madini. Aliongeza kuwa tayari wanajiolojia wametumwa katika kaunti 24.

MINISTRY OF ENERGY AND PETROLEUM

STATE DEPARTMENT FOR ENERGY

NOTISI YA TENDA

Wizara ya Nishati na Petroli, Idara ya Nishati inakaribisha zabuni zilizofungwa kutoka kwa kampuni zinazostahiki kwa zabuni ifuatayo;

NAMBARI YA TENDA	MAELEZO KUHUSU BIDHA	KUNDI	TAREHE NA SAA
MOEP/SDE/ONT/01/2024-2025	Utoaji wa Huduma za Kusafisha, Uzoaji Taka na Utoaji wa Pipa za Usafi katika Nyumba ya Kawi Block 'A', Kusini C.	Agpo	Jumatano, Agosti 21, 2024 saa 10.00 am

Wazabuni waliohitimu na wanaovutiwa wanaweza kupata taarifa zaidi na kukagua hati za Zabuni wakati wa saa za kazi (0900 hadi 1700) kwenye anwani iliyo hapa chini.

Wazabuni wanaohitajika wanaweza kuomba ufafanuzi kuhusu Zabuni hadi siku Nne (4) kabla ya tarehe ya kuwasilisha Zabuni. Ombi lolote la ufafanuzi lazima liandikwe kwa maandishi na kuelekezwa kwa:

Katibu
Wizara ya Nishati na Petroli
Idara ya Nishati
S.L.P 30582-00100
Nairobi, Kenya
Simu:+254-20-310112
Barua pepe:supplychain@energy.go.ke

Seti kamili ya hati za zabuni zilizo na vigezo vya kina vya kufuzu zinaweza kununuliwa au kupatikana na wazabuni walio na nia kutoka kwa ofisi ya Usimamizi wa Mnyororo wa Ugavi kwenye Ghorofa ya 1, Kawi Complex Block 'A' baada ya malipo ya ada isiyorejeshwa ya shilingi elfu moja pekee (1,000.00.) pesa taslimu au Hundi ya Benki na kulipwa kwa Katibu Mkuu, Wizara ya Nishati na Petroli, Idara ya Jimbo la Nishati. Nyaraka za zabuni zinaweza pia kupatikana kwa njia ya kielektroniki kutoka kwa Tovuti www.energy.go.ke na www.tenders.go.ke bila malipo. Wale wanaopata hati zao za zabuni kwa njia ya kielektroniki wanaombwa kuwasilisha maelezo ya jina la kampuni, anwani ya posta na ya mahali, barua pepe na nambari za simu za mawasiliano kwa madhumuni ya kuwasilisha ufafanuzi wowote na/au nyongeza kwenye hati za Zabuni.

Nyaraka za zabuni zilizokamilishwa zilizoambatanishwa katika bahasha zilizofungwa na kuwekewa alama ya jina la zabuni na nambari ya kumbukumbu zinapaswa kutumwa kwa:

Katibu
Wizara ya Nishati na Petroli
Idara ya Nishati
Kawi Complex Block 'A', South C
Popo Lane, Nje ya Barabara ya Msalaba Mwekundu
S.L.P 30582-00100 Nairobi

Na ziwekwe kwenye Sanduku la Zabuni lililo kwenye lango la kuingilia, Sakafu ya Chini, Kawi Complex Block 'A' ili ipokewe tarehe 21 au kabla ya **tarehe 21 Agosti 2024 saa 10.00 asubuhi**.

Nyaraka za Zabuni zitafunguliwa mara moja katika chumba cha mikutano katika ghorofa ya 3 ya Kawi Complex Block 'A' mbele ya wagombea au wawakilishi wao wanaochagua kuhudhuria. Ziara ya tovuti itakuwa ya lazima kwa wazabuni wote wanaovutiwa.

Zabuni zilizochelewa zitakataliwa na kurejeshwa bila kufunguliwa.

Mkuu, Huduma za Usimamizi wa Ununuzi
KWA NIABA YA: KATIBU

NOTISI YA TENDA

MWALIKO WA ZABUNI REF: NO. NAKS/T/01/2024-2025

UTOAJI WA BIMA YA KAMILI YA MATIBABU NA
BIMA YA JUMLA KWA SEKRETARIETI YA NEPAD/APRM KENYA

Sekretarieti ya NEPAD/APRM Kenya [NAKS], ni Shirika la Serikali linalojendesha chini ya Idara ya Mipango iliyopo **LIAISON HOUSE, Ghorofa ya Nne, S.L.P 46270-00100 NAIROBI**. Inakaribisha zabuni zilizofungwa kutoka kwa wazabuni wanaostahiki kwa ajili ya utoaji wa Bima kamili ya Matibabu, Bima ya Maisha ya Kikundi, Bima ya GPA/WIBA, Bima ya Magari na Viwango Vyote vya Hatari kwa Wahudumu wa Sekretarieti.

Nyaraka za zabuni zilizo na mahitaji ya kina zinaweza kupakuliwa bila malipo kutoka kwa tovuti yetu: www.nepadaprmkenya.go.ke na Tovuti ya Taarifa ya Ununuzi wa Umma [PPIP], www.tenders.go.ke.

Ufafanuzi na/au marekebisho yote yatachapishwa kwenye tovuti ya NAKS na wazabuni wanatakiwa kuangalia mara kwa mara nyongeza au marekebisho yoyote katika kipindi cha zabuni kabla ya tarehe ya kufunga.

Zabuni zilizokamilishwa na kuwekwa ndani ya bahasha iliyofungwa na kuandikwa nambari na jina la zabuni, zitawekwa kwenye kisanduku cha Zabuni kilichopo **Liaison house 4th floor, State House Avenue** mnamo au kabla ya **tarehe 22 Agosti, 2024 saa 10.00 asubuhi**.

Zabuni zitafunguliwa mara moja mbele ya wawakilishi wa wazabuni wanaopenda kuhudhuria katika ukumbi wa NAKS.

MKURUGENZI MKUU
SEKRETARIETI YA NEPAD/APRM KENYA

Mswada mpya walenga kushughulikia mapungufu katika utoaji huduma katika vituo 14,000 vya afya

NA CHRIS MAHANDARA
(KNA)

Wizara ya Afya (MoH) imeandaa mswada utakaotoa miongozo kuhusu ubora wa huduma itakayotolewa katika vituo vyote vya afya vya umma nchini.

Katibu wa Idara ya Afya ya Umma na Viwango vya Kitaalamu Bi Mary Muthoni alisema, uchunguzi uliofanywa katika vituo 14,000 vya afya vya umma vilivyonea kote nchini ulifichua mapengo katika utoaji wa huduma ambayo mswada

huo unalenga kushughulikia.

Katibu alisema utafiti ulionyesha kuwa huduma ya afya si tu kuwa na miundombinu na vifaa vya juu bali pia ubora wa huduma zinazotolewa katika vituo hivyo ili kufikia Huduma ya Afya kwa Wote (UHC).

“Tunaweza kujenga hospitali nyingi iwezekanavyo na kuwa na vifaa vya juu zaidi na rasilimali watu, lakini ikiwa hatuzingatii ubora wa huduma zinazotolewa, hatuwezi kufikia UHC,” alisema. Mswada huo ambao umetungwa, utaaini-

Katibu wa Viwango vya Afya ya Umma na Kitaalamu (PS), Mary Muthoni, akiwahi wakati wa ufunguzi rasmi wa michezo ya 14 ya Kitaifa ya KMTC mjini Kisumu. Picha na Chris Mahandara

sha miongozo ya utoaji huduma, huku wadau wote wakiwa wame-shauriwa kutoa maoni yao kabla ya kuwasilishwa Bungeni kwa ajili ya kuidhinishwa.

Akizungumza mjini Kisumu wakati wa uzinduzi wa mashindano ya 14 ya kitaifa ya Chuo cha Mafunzo ya Tiba cha Kenya (KMTC), Katibu alisema serikali iko mbioni kuhakikisha Wakenya kutoka nyanja mbalimbali wanapata huduma bora za afya.

Ili kuhakikisha kwamba maswala ya wafanyikazi wa afya yame-shughulikiwa, Katibu

alisema Rais Dkt. William Ruto ameteua jopo kazi kuchunguza rasilimali watu kwa afya na kutoa mapendekezo ya kurekebisha sekta hiyo.

“Tunataka washikaduu wote ikiwa ni pamoja na taasisi za mafunzo kama KMTC kutoa michango yao na kutuma memorandumanda kwa kikosi kazi kuhusu jinsi wahudumu wa afya wanapaswa kuhudumiwa,” alisema.

14,000

Vituo vya afya vya umma vilivyopo kote nchini ambapo MOH ilifanya utafiti

Michezo hiyo, alisema, sio tu itawasaidia wanafunzi 3,000 kutoka kampasi 85 za KMTC kupata utulivu, lakini pia kuungana na kushirikiana na uongozi wa juu wa Wizara, ili kutatua kero zao wanapojiandaa kujiunga na soko la ajira. “Tumeshuhudia maandamano ya Generation Z (Gen-Z), katika kipindi cha mwezi mmoja uliopita na kama taasisi, tunaona kuwa hii ni fursa nzuri ya kuwashirikisha wanafunzi wetu, ili tuweke baadhi ya masuala haya katika ngazi yetu kabla. zinazosambaa huko mitaani,” alisema.

OFFICE OF THE PRIME CABINET SECRETARY AND MINISTRY OF FOREIGN AND DIASPORA AFFAIRS

IDARA YA MASWALA YA NCHI ZA NJE

AFISI YA KATIBU

WITO WA MISWADA KUHUSU URITHI WA KENYA KUHUSU DIPLOMASIA YA MAZINGIRA KATIKA MIAKA 60

Wizara ya Mambo ya Nje na Masuala ya Diaspora ndiyo marejeleo mafupi ya uundaji, usimamizi na ufafanuzi wa Sera ya Kigeni ya Kenya. Dira inayoendesha Sera ya Mambo ya Nje ya Kenya ni harakati za ‘Kenya yenye amani, ustawi na ushindani wa kimataifa’ wakati Dhamira hiyo ni ‘Kutayarisha, kukuza na kulinda maslahi na taswira ya Kenya duniani kote kupitia diplomasia ya ubunifu, na kuchangia kufikia haki, amani na usawa duniani. Misheni hiyo inaongozwa na Hati ya Sera ya Kigeni ya Kenya (2014), ambayo imejikita katika nguzo tano zilizounganishwa za diplomasia ya Amani, diplomasia ya Uchumi, diplomasia ya Diaspora, diplomasia ya Mazingira, na diplomasia ya Utamaduni.

Kama sehemu ya sherehe za kuadhimisha miaka 60 ya Diplomasia ya Kenya, Wizara kupitia Idara ya Masuala ya Kigeni inataka kutoa chapisho kuhusu Urithi wa Kenya wa Diplomasia ya Mazingira Katika Miaka 60 Iliyopita. Lengo la jumla na kuu la uchapishaji unaopendekezwa ni kuandika mchango na uongozi wa Kenya kuhusu Diplomasia ya Mazingira katika ngazi ya kitaifa, kikanda, nchi mbili, bara na kimataifa.

Chapisho hili litashughulikia malengo matano ya Diplomasia ya Mazingira ya Kenya:

1. Kuongoza uimarishaji wa Shirika la Umoja wa Mataifa la Mazingira (UNEP) na Mpango wa Umoja wa Mataifa wa Makazi (UNHABITAT) katika kuweka kipaumbele ajenda ya maendeleo endelevu duniani;
2. Kukuza utiifu wa sheria husika za kitaifa, kikanda na kimataifa za mazingira, kanuni, viwango na taratibu na miongozo mingine inayofaa ya uendeshaji;
3. Kukuza ujumuishaji wa usimamizi wa mazingira katika shughuli za kiuchumi za kitaifa na kikanda, ikijumuisha kilimo na utalii ili kupunguza athari mbaya kwa mazingira;
4. Kukuza utafiti kama njia ya kuhimiza uvumbuzi na kupunguza athari mbaya za mazingira; na
5. Kuhimiza midahalo ya umma, uhamasishaji na uundaji wa maarifa juu ya masuala ya mazingira kupitia mikutano ya kitaifa, kikanda na kimataifa.

Mada Maalumu

Idara ya Serikali ya Masuala ya Kigeni inatafuta mawasilisho ya miswada itakayozingatiwa ili kujumuishwa katika chapisho linalopendekezwa- Kenya’s Legacy on Environmental Diplomacy Over the Last 60 Years.

Idara ya Jimbo inawaalika maandishi kuwasilisha miswada inayoshughulikia eneo lolote kati ya yafuatayo:

A. Mwanzo na historia ya Diplomasia ya Mazingira ya Kenya

Mawasilisho kuhusu mada hii yanafaa kujumuisha usuli wa kihistoria wa diplomasia ya mazingira ya Kenya (kabla na baada ya uhuru), ikijumuisha lakini sio tu mifumo ya kitaifa, kikanda na kimataifa ya kisheria na sera, kama vile mikataba ya kimataifa ya mazingira (MEAs) na mipango.

B. Kenya katika Umoja wa Mataifa na Mashirika ya Kimataifa

Kenya imekuwa na jukumu muhimu katika kuendeleza ajenda ya mazingira na maendeleo endelevu katika Umoja wa Mataifa na mashirika mengine ya kimataifa na ya kiserikali kama vile Muungano wa Afrika, Jumuiya ya Afrika Mashariki (EAC) na Shirika la Maendeleo ya Kiserikali (IGAD) miongoni mwa mengine. Mawasilisho kuhusu mada hii yanafaa kuhusisha jukumu ambalo Kenya imetekeleza katika kuendeleza diplomasia ya mazingira ndani ya Umoja wa Mataifa, ikiwa ni pamoja na UNEP, UN Habitat, na mashirika mengine ya kimataifa na ya kiserikali.

C. Nairobi kama Mji Mkuu wa Mazingira Duniani

Lengo kuu la Diplomasia ya Mazingira ya Kenya ni kutetea uimarishaji wa Mpango wa Umoja wa Mataifa wa Mazingira (UNEP) na Mpango wa Umoja wa Mataifa wa Makazi (UNHABITAT) katika kuweka kipaumbele ajenda ya maendeleo endelevu ya kimataifa. Kama mji mwenyeji wa UNEP na UNHABITAT, Nairobi inachukuliwa kama mji mkuu wa kimataifa wa mazingira. Mbali na mashirika hayo mawili ya Umoja wa Mataifa, Nairobi pia ni mwenyeji wa mashirika mengine kadhaa ya kimataifa ambayo yanafanya kazi katika nyanja ya mazingira na maendeleo endelevu.

Mawasilisho juu ya mada hii yanapaswa kushughulikia mabadiliko ya Nairobi kama mji mkuu wa kimataifa wa mazingira na jinsi ya kuimarisha hadhi hii ikiwa ni pamoja na lakini sio tu kuendeleza uonekano wa kitaasisi na UNEP na UNHABITAT, jukumu la mipango miji na ushirikiano kati ya taasisi za mazingira za kitaifa na kimataifa. Iliyoko Nairobi.

D. Wachangiaji wa Diplomasia ya Mazingira ya Kenya

Wakenya wengi wamechangia pakubwa katika diplomasia ya mazingira, na kutoa uongozi katika ngazi ya kitaifa, kikanda na kimataifa katika masuala ya mazingira na maendeleo endelevu. Hata hivyo, ni machache sana yaliyoandikwa kuhusu majukumu na mafanikio yao, na kando na machache, wengi wa masanamu hao wa Kenya hawajulikani na ni vigumu kutambulika na kusherehekeka. Mawasilisho kuhusu mada hii yanafaa kuwahusu raia wa Kenya

na majukumu mahususi waliyotekeleza katika kuchangia na kuunda utawala bora wa mazingira na diplomasia.

E. Mustakabali wa Diplomasia ya Mazingira ya Kenya

Mnamo 2014, Serikali ya Kenya ilichapisha waraka wake wa Sera ya Kigeni. Tangu wakati huo, maendeleo makubwa yamefanyika katika mazingira ya ndani na kimataifa na kulazimisha hitaji la kusasisha na kuoanisha Sera ya Kigeni ya Kenya na hali halisi ya sasa na mielekeo inayoibuka ya kijiografia na kijiografia kiuchumi na sharti kuifanya ifaane na madhumuni.

Mawasilisho kuhusu mada hii yanafaa kujumuisha masuala ya kuzingatiwa katika diplomasia ya mazingira ya Kenya katika siku zijazo, ikiwa ni pamoja na lakini sio tu kwa yafuatayo:

- Masuala ya Mabadiliko ya Tabianchi kama vile sayansi ya hali ya hewa, fedha za hali ya hewa na diplomasia ya usalama wa hali ya hewa;
- Sayansi, Teknolojia na Ubunifu (STI) ikijumuisha Mtandao wa Mambo (IOT), Akili Bandia na diplomasia ya kidijitali;
- Kiolesura cha Sera ya Sayansi katika kukuza Diplomasia ya Mazingira, ikijumuisha jukumu la Mizinga ya Fikra za Mazingira na kuitisha makongamano, semina, midahalo ya sera;
- Michezo kama chachu na mkuzaji wa Diplomasia ya Mazingira;
- Jukumu la utamaduni katika kukuza diplomasia ya Mazingira;
- Diaspora ya Kenya kama injini ya kukuza diplomasia ya Kenya ya mazingira.

Mahitaji ya Uwasilishaji wa Hati

Maudhui ya Mswada

Muswada unapaswa kugawanywa mara mbili katika Times New Roman 12 kati ya maneno 6,000 - 8,000 kwa urefu (bila kujumuisha maelezo, takwimu, majedwali na marejeleo). Majedwali na Takwimu zinapaswa kwenda mwisho wa maandishi. Maandishi yanapaswa kutayarishwa kulingana na miongozo ifuatayo:

- 1) Kichwa: Kichwa kinapaswa kuwa cha kina na kati ya maneno 20-30.
- 2) Waandishi: Jumuiisha jina, anwani ya barua pepe ya mawasiliano, nambari za simu na ushirika wa Kitaasisi kwa mwandishi mkuu na waandishi wenza wote.
- 3) Muhtasari: Muhtasari unapaswa kuwa na maneno yasiyozidi 500
- 4) Maneno muhimu: Orodhesha hadi maneno 6 yaliyofunika kwenye hati
- 5) Maandishi makuu: Maandishi makuu yanapaswa kujumuisha mada maalum kuhusu Diplomasia ya Mazingira na inapaswa kugawanywa katika sehemu tofauti zifuatazo: Utangulizi, Mbinu, Matokeo, Majadiliano, Hitimisho na Pendekezo, Shukrani, na Marejeleo.

Marejeleo

Waandishi wanapaswa kutumia mtindo wa marejeleo wa Chama cha Kisaikolojia cha Marekani (APA).

Lugha

Nakala (pamoja na muhtasari) huchapishwa kwa Kiingereza.

Masharti

Ili kuzingatiwa, maandishi lazima yatimize masharti yafuatayo:

- Waandishi lazima watangaze kwamba muswada uliowasilishwa ni kazi yake asilia na hauhifadhi nakala za kazi nyingine yoyote iliyochapishwa hapo awali.
- Muswada kwa sasa hauzingatiwi ili kuchapishwa katika toleo lingine lolote
- Miswada yote iliyowasilishwa inategemea kutathminiwa kwanza na Timu ya Wahariri na inazingatiwa tu kuchapishwa baada ya kufanyiwa ukaguzi huru wa rika na wataalamu.

Maelezo ya uwasilishaji

Hati zifuatazo zinapaswa kuwasilishwa:

- Mswada
- Curriculum Vitae (CV) ya mwandishi/waandishi

Tuma wasilisho kwa barua pepe kwa: fsa@mfa.go.ke

Nakili kwa: multilateral@mfa.go.ke

Ratiba za nyakati

Mawasilisho ya Hati: Agosti 16, 2024

Rais Ruto anapongeza uungwaji mkono wa kimataifa kwa sekta ya TVET ya Kenya

NA JUSTUS ANZAYA (PCO)

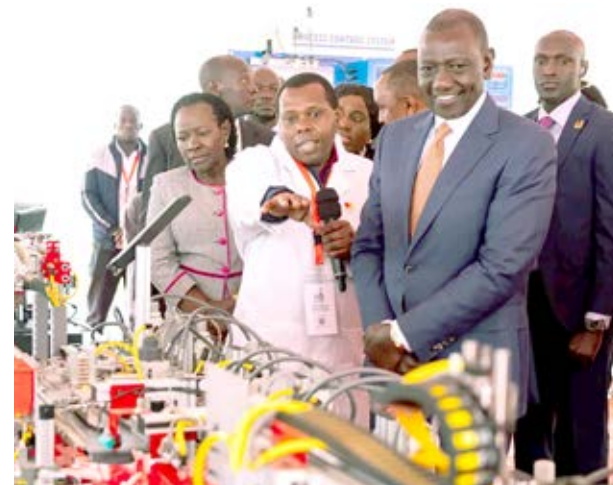
Rais William Ruto amepongeza ukuuzaji na utekelezaji wa sera ya mafunzo mawili, akisema utekelezaji wake kamili utahakikisha kuwa soko la ajira lina- tolewa kwa mtaji wa watu wenye ujuzi na ubunifu. Akiongea katika Chuo Kikuu cha Kitaifa cha Kabete wakati wa sherehe za Miaka 100 ya TVET@100,

Ruto alisema kuwa sekta nchini Kenya kama vile kilimo, uchumi wa bluu, nishati mbadala, utengenezaji, maendeleo ya miundombinu, uchimbaji madini, makazi na hatua za hali ya hewa zinahitaji mtaji wa hali ya juu na ubunifu. kutekelezwa kikamilifu, na kwamba TVET ni muhimu kwa Kenya kufikia hili.

“Kwa hiyo, ni lazima

tupatie soko letu la ajira mtaji wa watu wenye ujuzi na ubunifu ili ku- fungua fursa kubwa ka- tika sekta muhimu kama vile kilimo, uchumi wa baharini, nishati mbadala, viwanda, ma- endeleo ya miundombinu, madini, nyumba na hatua za hali ya hewa.” Rais alibainisha kuwa uingizwaji wa viwanda katika taasisi za TVET ni

muhimu sana kwa vile unaziwezesha taasisi hizo kuendeleza mitaala na vi- wanda, kutoa mafunzo na viwanda, na kuwachun- guza wanafunzi wote wa TVET na viwanda hivyo. Aidha aliwasilhi wakuu wa TVET na washikaduu ku- kumbatia Mapinduzi ya Nne ya Viwanda (IR) hata wanapotekeleza sera ya mafunzo mawili katika taasisi za TVET.

Rais Dkt William Ruto akiwa katika Kabete National Polytechnic Industrial Automation Lab wakati wa uzinduzi wa vifaa vilivyotolewa na Colleges Institutes Canada.

THE INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY AUTHORITY Kenya Digital Economy Acceleration Project (KDEAP) ICTA-Program Implementation Unit

MAOMBI YA KUONYESHA NIA (EOI) (Huduma za Ushauri – Uteuzi Binafsi)

Nchi:	KENYA
Jina la Mradi	KENYA DIGITAL ECONOMY ACCELERATION PROJECT (KDEAP)
Nambari ya Mradi:	P170941
Nambari ya Mkopo:	7289-KE & 7290-KE
Anwani ya Mradi	MTAALAM WA USALAMA WA HABARI ZA DIJITALI
Nambari ya Kandarasi:	KE-ICTA-392523-CS-INDV

- Ombi hili la Kuonyesha Nia linafuata Notisi ya Jumla ya Ununuzi wa mradi huu iliyochapishwa kwenye Gazeti la MyGov tarehe 24 Oktoba 2023.
- Serikali ya Kenya imepokea ufadhili kutoka kwa Benki ya Dunia kwa gharama ya Mradi wa Kuongeza Uchumi wa Kidijitali wa Kenya (KDEAP) na inakusudia kutumia sehemu ya mapato ya huduma za ushauri.
- Huduma za ushauri (“Huduma”) zinajumuisha mtaalam wa usalama wa taarifa za kidijitali. Kazi hiyo inatarajiwa kukamilika ndani ya miezi thelathini na sita (36) tangu tarehe ya kuanza kwa mkataba.
- Sheria na Masharti ya kina (TOR) ya kazi inaweza kupatikana katika tovuti ifuatayo: www.icta.go.ke/ / www.tenders.go.ke
- Mamlaka ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (“Mteja”) kupitia Kitengo cha Utekelezaji wa Mradi (PIU) cha Kenya Digital Economy Acceleration Project (KDEAP) sasa inawaalika washauri binafsi wanaostahiki (“Washauri”) kuashiria nia yao ya kutoa Huduma. Washauri Wanaovutiwa wanapaswa kutoa maelezo yanayoonyesha kwamba wana sifa zinazohitajika na uzoefu unaofaa ili kutekeleza Huduma (ambatisha maelezo ya kina ya curriculum vitae (CV), nakala za ushahidi wa maandishi wa sifa za kitaaluma, sifa za kitaaluma, na usajili/leseni na mashirika ya kitaaluma (kama inavyotumika) Vigezo vya kuorodhesha ni:
 - Kiwango cha chini cha Shahada ya Uzamili katika Mifumo ya Taarifa za Usimamizi, Uhandisi wa Mawasiliano ya Simu, Sayansi ya Kompjuta au taaluma inayohusiana kutoka kwa taasisi/chuo kikuu kinachotambuliwa nchini Kenya.
 - Kiwango cha chini cha miaka 7 ya tajriba ya jumla ya kazi.
 - Uzoefu mahususi wa angalau miaka 10 katika Usalama wa Taarifa, hatari, utifu na uundaji wa sera na ujuzi wa Jumla wa mahitaji na viwango vya udhibiti wa Usalama wa Taarifa kama vile ISO 27001.
 - Lazima awe na vyeti husika vya kitaalumu katika usalama wa mifumo ya habari kama vile CISSP (Imethibitishwa Mtaalamu wa Usalama wa Mifumo ya Taarifa), CISM (Meneja wa Usalama wa Taarifa Aliyehidhinishwa), Mkguzi Mkuu wa ISO/IEC 27001 au sawa
- Uangalifu wa Washauri wanaovutiwa umetolewa kwenye Sehemu ya III, aya, 3.14, 3.16, na 3.17 ya Benki ya Dunia ya “Kanuni za Ununuzi kwa Wakopaji wa IPF” iliyochapishwa Mara ya Kwanza Julai 2016 na Kufanyiwa Marekebisho Toleo la Tano Septemba 2023, (“Kanuni za Ununuzi”), kuweka sera ya Benki ya Dunia kuhusu mgongano wa maslahi.
- Mshauri atachaguliwa kwa mujibu wa Mbinu ya Uteuzi wa Washauri Binafsi iliyoinishwa katika Kanuni za Ununuzi.
- Taarifa zaidi zinaweza kupatikana kwa anwani iliyo hapa chini kuanzia saa 0900 hadi 1700 kwa Saa za Afrika Mashariki (EAT) kuanzia Jumatatu hadi Ijumaa bila kujumuisha saa za chakula cha mchana (1300 hadi 1400hours EAT) na sikukuu za umma.
- Maonyesho ya Nia lazima yawasilishwe kwa njia ya maandishi kwa anwani iliyo hapa chini kabla ya **tarehe 23 Agosti 2024 saa 1100hours EAT**. kwa kutumia mojawapo ya mbinu zifuatazo: (i) kuweka kwenye sanduku la zabuni lililo kwenye Ghorofa ya 12, Telposta Towers, Kenyatta Avenue, Nairobi, Kenya au (ii) tuma kwa barua pepe kwa: procurement@ict.go.ke na unukuu kichwa cha Mgawo na nambari ya Mkataba katika safu ya kichwa. Kwa maelezo ya riba ambayo yatawekwa kwenye kisanduku cha zabuni, vifurushi vinapaswa kuwekewa alama ya wazi ya MTAALAM WA USALAMA WA HABARI ZA DIJITALI; Nambari ya Mkataba KE-ICTA-392523-CS-INDV.

Anwani:
Afisa Mkuu Mtendaji
Information and Communications Technology Authority,
S.L.P 27150, Kenyatta Avenue
00100, Nairobi, Kenya.
Simu.: (+254) 20 667 6999
baruapepe: info@ict.go.ke / procurement@ict.go.ke
Kwa: Deputy Director, Supply Chain Management

CAREER OPPORTUNITIES FOR MANAGEMENT TRAINEE PROGRAM

The Kenya Power and Lighting Company PLC (Kenya Power) is a leading electricity distribution and transmission company in Kenya, dedicated to providing reliable and quality power to millions of customers across Kenya. Kenya Power is committed to driving innovation, sustainability and excellence in all aspects of our operations.

Kenya Power is seeking talented and motivated individuals to join our Management Trainee Program. We are looking for brilliant, dynamic, and self-driven people eager to make a difference and be part of our results-oriented teams. This program offers a unique opportunity to be part of a dynamic team, contributing to the growth and transformation of Kenya's energy landscape.

Applications are now open for suitably qualified candidates for various positions within the program.

- ENGINEERS**
 - ELECTRICAL AND ELECTRONICS ENGINEERS-Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1587
 - CIVIL ENGINEERS -Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1588
 - MECHANICAL ENGINEERS -Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1589
 - MECHATRONICS ENGINEERS- Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1590
 - GEOSPATIAL ENGINEER- Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1591
- ACCOUNTANTS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1592**
- LEGAL OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1593**
- SECURITY OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1594**
- CORPORATE COMMUNICATIONS OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1595**
- RISK OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1596**
- PLANNING OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1597**
- INTERNAL AUDITORS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1598**
- HUMAN RESOURCE OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1599**
- SUPPLY CHAIN OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1600**
- CUSTOMER SERVICE OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1601**
- ENVIRONMENTAL & SOCIAL ECONOMIST OFFICERS – Job Ref:HR:KP1/5B.2/1/3/1602**
- PROPERTY OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1603**
- ICT OFFICERS - Job Ref: HR:KP1/5B.2/1/3/1604**

NOTE:

- The ideal applicants for the above positions **must be aged no more than 30 years by 31st August 2024, and should have preferably graduated from recognised institutions from the year 2020.**
- Successful candidates will **undergo an eighteen (18) months training program** at the Company. The training program will be structured to include classroom, mentorship, hands-on projects, and rotations across various Departments and functions among others. On successful completion, they will be absorbed in specific functions of the Company.

HOW TO APPLY

Interested persons should submit their applications **online** through visiting **Kenya Power website** on <http://www.kplc.co.ke>. Attach detailed Curriculum Vitae, copies of academic and professional certificates and other testimonials. Please note that we may use this information to conduct background verification during the recruitment process. Quote the title of the position you are applying for and include your mobile telephone contact and email address and to be received not later than **Thursday 22nd August, 2024..**

Only candidates offered employment shall present the following clearance certificates;

- Valid Certificate of Good Conduct from the Directorate of Criminal Investigations
- Valid Clearance Certificate from Higher Education Loans Board (HELB)
- Valid Tax Compliance Certificate from Kenya Revenue Authority (KRA);
- Current Clearance from the Ethics and Anti-Corruption Commission (EACC);
- Current Report from an approved Credit Reference Bureau (CRB)

Canvassing will lead to automatic disqualification.

Kenya Power is an Equal Opportunity Employer.

DIAL *977# | Access Kenya Power services fast and easy

www.kplc.co.ke | CustomerCare@kplc.co.ke | Kenya Power
@KenyaPower | 87771 | 0753-070 707, 0752-970 170

Hatua ya kukweza Eldoret kuwa jiji kufungua fursa za kiuchumi, kitamaduni

Mwenyekiti wa Magavana wa Kambi ya Kiuchumi ya North Rift (NOREB) ambaye pia ni Gavana wa Nandi, Stephen Sang akiambatana na Gavana wa Uasin Gishu Dkt. Jonathan Chelilim (kulia) na viongozi wengine wa kisiasa na mashirika eneo hilo.

NA EKWAM SILVESTER(KNA)
Viongozi kutoka Muungano wa Kiuchumi wa North Rift (NOREB) wamekaribisha kukwezwa kwa Manispaa ya Eldoret kuwa jiji, ambayo itafanyika baadaye mwezi huu. Viongozi hao walizungumza wakati wa kongamano la mashauriano na washikadau mbalimbali, wakiwemo wafanyabiashara na wawekezaji, lililoandaliwa na Gavana wa Uasin Gishu Dkt Jonathan Chelilim Bii mjini Eldoret. Kongamano hilo lililenga kuimarisha maandalizi ya 'mtoto' mpya wa karibu wiki moja ijayo: Eldoret City. Wakiongozwa na Mwenyekiti wa Magavana wa NOREB ambaye pia ni Gavana wa Kaunti ya Nandi Stephen Sang, viongozi hao walipongeza kukaibidhiwa hadhi ya jiji hilo kwa mji huu wa kimkakati, wakiutaja kama 'mji wa kikanda' ambao utachangia pakubwa ukuaji wa miji ya karibu kama vile Iten huko Elgeyo. Marakwet, Kapsabet huko Nandi, na zingine kwa kukuza uchumi, kitamaduni, utalii, na ukuaji mwingine wa kisekta. Gavana Sang alibainisha kuwa Mji wa Eldoret, ambao hivi karibuni utakuwa jiji, ni kitovu cha mji mkuu wa kimkakati kwa wote, kwani ndio kitovu cha eneo hilo. "Tukio lijalo mnamo Agosti 8 sio mwisho yenyewe. Hadhi ya jiji itazinduliwa rasmi, na kuanzia wakati huo na kuendelea, sote tunahitaji kufanya kazi na wadau wote kwenye bodi. Tunamshukuru Gavana wa kwanza wa Uasin Gishu kwa kuanzisha shughuli hiyo na Gavana wa pili kwa kuhitimisha na kukamilisha safari hiyo," akasema Mwenyekiti huyo wa NOREB. Aliongeza kuwa kuhakikisha Jiji la Eldoret linaafikia na kudumisha hadhi yake mpya haitakuwa jukumu la serikali pekee; itakuwa juhudi shirikishi itakayohusisha washikadau wote katika eneo hili na kaunti zinazozunguka. "Kama viongozi wa eneo zima, tutashirikiana na washikadau kuhakikisha ndoto hii ya Eldoret City inatimizwa," akaongeza Gavana Sang. Alidokeza kuwa manufaa ya jiji jipya yataenea zaidi ya serikali ya Kaunti ya Uasin Gishu hadi kaunti zingine za NOREB kama Elgeyo Marakwet, Trans Nzoia, na eneo lote la Bonde la Ufa. Aliwahakikishia jumuiya ya wafanyabi-

ashara fursa nyingi, ikiwa ni pamoja na biashara kubwa na hoteli, kama sehemu ya miundombinu ya kusaidia hadhi mpya ya jiji. Alibainisha kuwa pia watawasiliana na Serikali ya Kitaifa kwa ajili ya mpango wa kina wa miundombinu. "Tunahitaji njia kuu ya kupita katika mji huu, njia za juu katika mkoa, na uwanja wa ndege uliopanuliwa. Hili litakuwa muhimu, na nina imani kwamba katika miaka mitano ijayo, tutashangazwa na jinsi hadhi hii mpya itakuwa imepanuka, huku miji kama Nandi, Kitale, Iten, na mingine ikikua," alisema. Gavana Chelilim alithibitisha kujiitolea kwa utawala wake kukumbatia hadhi mpya ya jiji, ambayo itafungua fursa nyingi za biashara na ajira kwa watu. Alisisitiza kuwa Eldoret iko kimkakati na inatumika kama lango la magharibi mwa Kenya na nchi jirani za Afrika Mashariki, zikiwemo Uganda, DRC, Rwanda na Burundi. "Tumekutana na viongozi wote, wakiwemo MCAs, Wabunge, Maseneta, na viongozi wa mashirika, kuhusu tukio la Agosti 8. Tulikuwa na mijadala mbalimbali na tunamkaribisha Rais wetu kwa hamu tunapotarajia mabadiliko ya mji wetu kuwa jiji la tano humu nchini," alisema Gavana huyo. Aliwahakikishia jumuiya ya wafanyabiashara usalama wa kutosha na mazingira ya amani yanayofaa kwa biashara na uwekezaji.

"Tumejitayarisha vya kutosha; tumewapa wafanyabiashara msamaha wa kupaka rangi majengo yao na kuboresha majengo yao ili kujiandaa na hadhi mpya ya jiji," alibainisha. Seneta Jackson Mandago alisema nchi iko tayari kwa hafla hiyo, akibainisha kuwa Jiji halitakuwa jiji la Kaunti ya Uasin Gishu pekee, lakini jiji la kikanda na kichocho cha maendeleo katika eneo hilo katika suala la kuvutia uwekezaji, ikichukua fursa ya uwekaji wa jiji katika eneo la kijiografia na hata kwa urahisi wa usafirishaji ndani na nje. Kaunti. Aliwataka Wakenya wote, wawekezaji watarajiwa na watu wanaotaka kutafuta uwekezaji katika eneo hilo ambalo linajumuisha Uasin Gishu, Nandi, Elgeyo Marakwet, Trans Nzoia, Pokot Magharibi, Baringo, na Turkana, ikijumuisha miji jirani kama Kakamega na Bungoma.

Tulikuwa na mijadala mbalimbali na kumkaribisha Rais kwa hamu kubwa tukiisubiri siku kuu

NOTISI MAALUMU YA UNUNUZI JAMHURI YA KENYA

MULTINATIONAL HORN OF AFRICA ISIOLO – MANDERA CORRIDOR: EL WAK – RHAMU (A13) ROAD UPGRADING PROJECT

MWALIKO WA KUONYESHA NIA (EOI)

KWA

HUDUMA ZA USHAURI WA MASOMO NA KUTAMBUA MAPUNGUFU YA UJUZI KATIKA UHANDISI WA UJENZI KATIKA SEKTA YA UCHUKUZI

NAMBARI YA TENDA: KeNHA/2788/2024

1. Serikali ya Jamhuri ya Kenya imepokea ufadhili kutoka kwa Benki ya Maendeleo ya Afrika (AfDB) ili kufadhili Mpango wa Kimataifa wa Upembe wa Afrika Isiolo - Ukanda wa Manderu: Mradi wa Ubore-shaji wa Barabara ya El Wak - Rhamu (A13), na inakusudia kutumia sehemu ya mapato ya mkopo huu ili kufanya malipo yanayostahiki chini ya mkataba wa utoaji wa Huduma za Ushauri kwa Utafiti na Utambuzi wa Mapungufu ya Ujuzi katika Uhandisi wa Ujenzi katika Sekta ya Uchukuzi.
2. Huduma za Ushauri, miongoni mwa zingine, zitajumuisha:
 - (i) Kufanya utafiti wa kimsingi ili kubaini ujuzi wa kihandisi uliopo katika sekta ya miundombinu ya usafirishaji;
 - (ii) Kuweka mapungufu ya ujuzi ili kukidhi vipaumbele vya kitaifa na maeneo ibuka ya utaalamu katika sekta ya miundombinu ya usafirishaji;
 - (iii) Kuandaa Mkakati wa Ujuzi wa Sekta ya Uchukuzi; na
 - (iv) Kubainisha mfumo wa kuboresha ufanisi wa Ujuzi na Uhawilishaji wa Teknolojia katika Sekta ya Uchukuzi.
3. Inatarajiwa kuwa Huduma za Mshauri zitakuwa za muda wa miezi Kumi na Mbili (12).
4. Mamlaka ya Kitaifa ya Barabara Kuu ya Kenya (KeNHA), ikiwa ni wakala tekelezaji wa Serikali ya Jamhuri ya Kenya sasa inawaalika Washauri Wanaostahiki kuashiria nia yao ya kutoa huduma zilizo hapo juu.
5. Mashirika yanayovutiwa lazima yatoe taarifa zinazoonyesha kwamba yana sifa za kufanya huduma (vipeperushi, maelezo ya uzoefu katika kazi zinazofanana, upatikanaji wa ujuzi unaofaa kati ya wafanyabiashara nk).
6. Vigezo vya kustahiki, uanzishaji wa orodha fupi na utaratibu wa uteuzi utakuwa kwa mujibu wa Sheria ya Ununuzi wa Umma na Utupaji Mali, 2015.
7. Maonyesho ya nia lazima yawasilishwe kwa njia ya maandishi na yaandikwe Kichwa cha Mgawo na Nambari ya Zabuni na kuwekwa kwenye kisanduku katika Makao Makuu ya Mamlaka ya Barabara Kuu ya Kenya, Ghorofa ya 2, Kitalu C, Barabara Plaza, ili yapokewe au kabla ya tarehe 30 Agosti, 2024 saa 1100 saa za ndani.

Naibu Mkurugenzi Director, (Idara ya Ununuzi)
Kenya National Highways Authority (KeNHA)
Ghorofa ya 2, Block C, Barabara Plaza, Jomo Kenyatta International Airport (JKIA), Nairobi
Kando na Mazao Road (Mkabala na Aviation House)
S.L.P 49712-00100, Tel: +254 700423606, +254 20 8013842,

8. Washauri Wanaovutiwa wanaweza kupata maelezo zaidi katika anwani iliyo hapa chini wakati wa saa za kazi (siku za wiki kutoka 0800hr hadi 1700hr saa za ndani, bila kujumuisha likizo za umma).

KWA:	Mkurugenzi (Maendeleo)
Street Address:	Kenya National Highways Authority, Barabara Plaza Jomo Kenyatta International Airport (JKIA), Nairobi Off Mazao Road (Opposite Aviation House)
Ghorofa/Chumba:	1 st Floor North Wing, Block A
Jiji:	NAIROBI, KENYA
Simu:	+254 700423606, +254 20 4954200
Anwani Barua pepe	ddevelopment@kenha.co.ke, procurement@kenha.co.ke

9. Zabuni za kielektroniki HAZITARUHUSIWA. Zabuni zitafunguliwa hadharani mbele ya wakilishi walioteuliwa wa wazabuni na yeyote anayechagua kuhudhuria katika anwani iliyo hapa chini tarehe 30 Agosti, 2024 saa 1100 saa za Kenya.

Kenya National Highways Authority, Headquarters
Barabara Plaza, Jomo Kenyatta International Airport (JKIA), Off Mazao Road, Block C, 2nd floor Boardroom.

10. Washauri Wanaovutiwa wanatakiwa kuendelea kuangalia tovuti ya Mamlaka ya Kitaifa ya Barabara za Kenya: www.kenha.co.ke kwa maelezo yoyote ya ziada au ufafanuzi ambao unaweza kutokea kabla ya tarehe ya kuwasilisha.

Naibu Mkurugenzi (Idara ya Ununuzi)
KWA: MKURUGENZI MKUU

For all your queries email us on: communication@kenha.co.ke.

Customer Care : 0700 423 606

#Road Safety Starts With You

[@KeNHAKenya](https://www.kenha.co.ke)

Website : www.kenha.co.ke

Kenya National Highways Authority

ISO 9001:2015 Certified

Kiwango cha unyonyeshaji pekee chaongezeka

NA JOSEPH NG'ANG'A
(KNA)

Kiwango cha unyonyeshaji wa kipekee nchini Kenya kiliongezeka kwa kiasi kikubwa kutoka asilimia 32 mwaka wa 2008 hadi asilimia 61 mwaka wa 2014.

Kulingana na Katibu Mkuu wa Viwango vya Afya ya Umma na Viwango vya Kitaalamu, Bi Mary Muthoni Muriuki, serikali imetitolea kuboresha lishe ya watoto wachanga na watoto kwa kuanzisha sera ya kuinga mkono mazingira ya udhibiti katika juhudi za kufikia lengo linalopendekezwa kimataifa la asilimia 70 ya unyonyeshaji pekee. “Kifungu cha 53 (1) (c) cha Katiba ya Kenya kinamhakikishia kila mtoto haki ya lishe ya kimsingi. Zaidi ya hayo, Kifungu cha 29 cha Sheria ya Ajira ya 2007 kinautoa siku 90 za likizo ya uzazi yenye malipo, wakati Ibara ya 71 na 72 ya Sheria ya Afya ya 2017 inaagiza msaada mahali pa kazi kwa mama wanaonyonyesha,” alisema PS. Bi Muriuki alieleza kuwa kwa kuwa zaidi ya nusu (asilimia 52) ya wanawake wanaofanya kazi hurudi kazini ndani ya miezi mitatu baada ya kujifungua, kuweka mazingira ya kuunga mkono kunyonyesha katika maeneo ya kazi ni muhimu. Ili kusaidia akina mama katika juhudi zao za kunyonyesha, Bi Muriuki alisema kuwa Kenya inaadhimisha Wiki ya Unyonyeshaji Duniani (WBW) kuanzia tarehe 1 hadi 7 Agosti, mada ya

mwaka huu ikiwa “Kuziba Pengo - Usaidizi wa Kunyonyesha kwa Wote.” Mada hii inaangazia umuhimu wa ujumuishi na haja ya kuwafikia kina mama wote wanaonyonyesha nchini Kenya.

“Kwa kuzingatia kaulimbiu ya WBW 2024, Wizara inalinga kuhakikisha hakuna mwanamke anayebaki nyuma katika kuhamasisha unyonyeshaji.

Hii ni pamoja na akina mama katika vituo vya kurekebisha tabia, akina mama vijana, akina mama walioathiriwa na dharura, na akina mama wanaonyonyesha wenye ul-emavu, ambao mara nyingi wanakabiliwa na changamoto za kipekee,” alisema PS. Bi Muriuki aliangazia kuwa serikali, kupitia Wizara ya Afya, imetunga sera na mipango ya kusaidia na kuende-

leza unyonyeshaji.

Hizi ni pamoja na miongozo ya Lishe ya Mama, Mtoto na Mtoto (MIYCN), sheria ya usaidizi mahali pa kazi, udhibiti wa uuzaji wa bidhaa mbadala za maziwa ya mama (BMS), na mipango ya ufuatiliaji.

Zaidi ya hayo, Baby-Friendly Community Initiative na Baby-Friendly Hospital Initiative zinalenga kuwapa wafanyikazi wa afya na jamii ujuzi unaohitajika ili kukuza na kuendeleza desturi bora za unyonyeshaji.

“Pamoja na jitihada hizi, mapungufu bado yapo, hasa katika utekelezaji wa programu.

Kunyonyesha ni muhimu kwa maisha ya mtoto, afya, ukuaji na maendeleo, na kutoa manufaa yasiyo na kifani kwa watoto wachanga na akina mama,” akasema Bi Muriuki. Alisisitiza kwamba WHO na UNICEF zinapendekeza kuanza kunyonyesha ndani ya saa ya kwanza baada ya kuzaliwa na kunyonyesha maziwa ya mama pekee kwa miezi sita ya kwanza,

na kuendelea kunyonyesha hadi miaka miwili au zaidi. Maziwa ya mama yana virutubishi vyote muhimu kwa miezi sita ya kwanza ya maisha ya mtoto.

Alifichua kuwa utafiti wa kina unaonyesha faida nyingi za kunyonyesha. “Kulingana na mfululizo wa Lancet wa 2016, unyonyeshaji huzuia vifo 823,000 kila mwaka kati ya watoto chini ya miaka mitano.

Takriban 87% ya vifo hivi hutokea kwa watoto wachanga chini ya miezi sita. Kunyonyesha pia hupunguza vifo vinavyohusiana na maambukizi kwa 88% kati ya watoto wachanga walio chini ya miezi mitatu, huzuia 72% ya magonjwa yote ya kuhara na 57% ya kulazwa kwa maambukizi ya kupumua.

Hupunguza visa vya kuhara na magonjwa ya kupumua kwa 54% na 32% mtawalia,” akasema Bi Muriuki. Zaidi ya hayo, alisema Katibu, kunyonyesha kunaathiri vyema ukuaji wa utambuzi wa watoto na kupunguza hatari ya kuwa na uzito mkubwa

au feta. Kwa akina mama, kunyonyesha kunatoa faida kubwa, ikiwa ni pamoja na kupunguza hatari ya saratani ya ovari. Inasababisha kupungua kwa 6% kwa hatari ya saratani ya matiti vamizi kwa kila mwaka wa kunyonyesha.

“Takriban vifo 20,000 vitokanavyo na magonjwa kama vile saratani ya matiti na kisukari huzuilika kila mwaka kwa njia ya kunyonyesha, na uwezekano wa kupungua zaidi kwa unyonyeshaji umeboreshwa. Manufaa mengine ni pamoja na kusaidia katika upangaji wa dhamana ya mama na mtoto na kutenganisha uzazi,” alisema Katibu.

Bi Muriuki alisema kuwa kupitia Wiki ya Unyonyeshaji Duniani, Kitengo cha Lishe na Dawa za Lishe kitatoa uelewa kuhusu manufaa ya unyonyeshaji na usaidizi kwa akina mama wanaokabiliwa na vikwazo vya kunyonyesha akiongeza kuwa Wizara itazindua Wiki ya Unyonyeshaji Duniani katika Gereza la Wanawake la Lang'ata, Nairobi. “Aidha, kaunti kote nchini Kenya zitabuni na kurekebisha mipango mahususi ya muktadha ili kujenga ufahamu kuhusu unyonyeshaji.

Tunatoa shukrani zetu za dhiti kwa washirika wote wanaounga mkono Wiki ya Unyonyeshaji Duniani 2024. Kujitolea na ushirikiano wenu ni muhimu sana katika kufanikisha tukio hili na kwa pamoja tunaweza kuziba pengo na kuhakikisha usaidizi wa kunyonyesha kwa wote,” akasema Bi Muriuki.

823,000

Idadi ya vifo kunyonyesha kunaui kila mwaka miongoni mwa watoto chini ya miaka mitano

Serikali yatafuta maoni ya wadau kuhusu mswada na sera ya huduma za urekebishaji

NA PILI CHIMERAH
(PCO)

Idarara ya Huduma za Urekebishaji imezindua zotezi la ushiriki wa umma ili kuandaa mifumo ya kisheria na sera ya huduma za urekebishaji nchini. Mashauriano hayo, ambayo yataendelea kwa mwezi ujao, yanalinga kuunganisha maoni ya washikadau kuhusu Mswada wa Sera ya Huduma za Urekebishaji inayopendekezwa. Mpango huu unalinga kukagua na kuunganisha sheria zote zinazohusiana na huduma za urekebishaji na usimamizi wa wahalifu katika taasisi za adhabu.

Akiongoza uzinduzi wa mashauriano hayo, Waziri Mkuu ambaye pia ni Kaimu Waziri wa Mambo ya Ndani, Musalia Mudavadi, alisema mashauriano hayo yatasaidia kushirikisha wadau wakuu kuhakikisha masuala kama vile msongamano na hali duni ya maisha, kwa wahalifu na wafanyakazi wote wanashughulikiwa ipasavyo. Bw Mudavadi alisisitiza kuwa ajenda ya mageuzi ni ya wakati mwafaka kwani itaoanisha mfumo wa kisheria wa marekebisho na katiba na Ajenda ya Mabadiliko ya Kiu-chumi ya Chini-Up. “Mchakato huu,

kwa hiyo, unaasahiria mwanzo mpya katika dhamira ya Serikali ya kurekebisha mfumo wa kisheria wa huduma za urekebishaji na kuoanisha na Katiba na Ajenda ya Mabadiliko ya Kiu-chumi,” alisema. Kwa mujibu wa Katibu Mkuu wa Baraza la Mawaziri, Muswada wa Sheria ya Utumishi wa Magereza utarekebisha Sheria zilizopo za Bunge kama vile Sheria ya Probation of Crimes Cap 64 na Sheria ya Maagizo ya Huduma kwa Jamii, Sura ya 93 na kufuta Sheria ya Magereza Sura ya 90 na Sheria ya Taasisi za Borstal Sura ya 92. katika

kongamano hilo, Katibu Mkuu wa Idara ya Huduma za Urekebishaji Jimbo Dkt. Salome Muhia Beacco aliiipongeza Kamati ya Ufundi iliyoteuliwa kuandaa mfumo wa kisheria wa kazi nzuri. Alisema Idara ya Jimbo la Huduma za Urekebishaji inakaa katika msingi wa usalama wa taifa na sekta pana ya haki ya jinai kwa kuwa ni Wakala wa Serikali wenye jukumu la kuratibu utekelezaji wa Sera na programu za Marekebisho. “Idara ya Jimbo inachangia usalama wa jamii kupitia udhibiti wa kibinadamu wa wahalifu na kwa kuhakikisha

kwamba wahalifu wanarekebishwa, wanarekebishwa na kuunganishwa tena katika jamii,” aliona. M a p e n d e k e z o yaliyomo katika Muswada wa Sheria na Sera ya Huduma za Urekebishaji ambayo yatashirikishwa na umma ni pamoja na haki na wajibu wa wakosaji, wajibu na wajibu wa maofisa wa Magereza na Magereza, programu za ustawi wa maofisa magereza na warejeleaji, usimamizi wa wafungwa na wasio wafungwa. wakosaji, matunzo ya baadaye na makazi mapya, utaratibu wa malalamiko ya ndani, miongoni mwa mengine.

MWALIKO WA ZABUNI

Kenya Power inakaribisha zabuni kutoka kwa wazabuni wanaovutiwa ili kutoa yafuatayo:-

NAMBA YA TENDA	MAELEZO YA BIDHA	TAREHE YA KUENZA	TAREHE YA KUFUNGA
KPI0/9A/OT/NER/01/24-25	Usambazaji wa Sabuni ya kipande kwa Mkoa wa Kaskazini Mashariki (Kundi maalimu)	Jumatano 07.08.2024	Alhamisi 29.08.2024 saa 10.00 a.m.

Nyaraka za zabuni zinazoeleza mahitaji ya zabuni zilizo hapo juu zinaweza kupatikana kutoka kwa tovuti ya Kenya Power (www.kplc.co.ke) kuanzia tarehe iliyoonyeshwa hapo juu.

MENEJA MKUU,
SUPPLY CHAIN & LOGISTICS

www.kplc.co.ke

DIAL
*977# Access Kenya Power
services fast and easy

Tume ya kushughulikia dhuluma za kihistoria dhidi ya wakazi wa Marsabit, Isiolo kwenye ziara za kitaifa

NA KIRIMI RAPAE NA DAVID NDURO(KNA)

Tume ya Kitaifa ya Haki za Kibinadamu ya Kenya (KNCHR) imeahidi kushughulikia dhuluma zote za kihistoria zinazofanywa dhidi ya wakazi wa Isiolo na Marsabit na wahusika wa Serikali au wasio wa serikali. Maafisa wa Tume, waliozuru Isiolo kukusanya mawasilisho kutoka kwa wakazi wa kaunti hizo mbili walihadi kufuatilia masuala yaliyoangaziwa na mapendekezo yaliyowasilishwa kwao kwa kushirikisha mamlaka husika. Wakati wa kongamano la maongezi lililopewa jina la 'Biashara na Haki za Kibinadamu' ambalo lilifanyika katika mji wa Isiolo, tume iliwapu wanajamii fursa ya kueleza ukiukaji wa haki zao unaotokana na biashara na kutoa mapendekezo. Naibu Mwenyekiti wa Tume hiyo, Dkt. Raymond Nyeris alisema kuwa shirika hilo lilikuwa linazunguka nchi nzima kukutana na wananchi na watetezi wengine wa haki

Makamu Mwenyekiti wa Tume ya Kitaifa ya Haki za Kibinadamu (KNCHR), Dkt. Raymond Nyeris (katikati) akiwahutubia wanahabari baada ya kuchumbiana na wakazi wa Isiolo na Marsabit katika mji wa Isiolo.

za binadamu ili kupata maoni kuhusu utendaji kazi wao na maoni yao. "Tumeenda Nakuru, na Kaunti za Laikipia na tutaelekea Marsabit na Lamu ili kusikiliza malalamishi ya watu na kuhakikisha haki zao zinalindwa," Raymond alisema. Alibainisha kuwa wasiwasi uliojitokeza katika mikutano hiyo ulianzia ukiukaji wa haki za ardhi, upotevu wa biashara hadi taasisi zenye ushawishi na viwanda vinavyotoa maji machafu bila kuzingatia usalama wa watu. "Baada ya kusikiliza, tu-

takaa na kuandaa ripoti na kuwasilisha kwa vyombo husika ambavyo vitashughulikia masuala yaliyoibuliwa na kuyapatia ufumbuzi," Raymond alisema. "Wale ambao hawatafika kwenye kongamano hili bado wanaweza kuwasiliana nasi kupitia barua pepe au kuwasilisha risala zao katika afisi zetu za Isiolo," Raymond aliongeza. Dk. Raymond aliwahimiza wakazi kuendelea kuripoti masuala yanayowahusu akisema kupigania haki za binadamu ni mchakato na huenda

ukachukua muda. Alisema Tume hiyo tayari inashughulikia suala la utupaji taka za sumu huko Kargi kaunti ya Marsabit na ombi lilikuwa mbele ya bunge la kitaifa, Wizara ya Afya ili kuhakikisha wakaazi ambao maisha yao yamehatarishwa wanapata usaidizi na fidia ifaayo. Katibu wa Baraza la Wazee la Marsabit Hassan Abudo, alisema kuwa masuala yanayoathiri jamii yao

yaliangaziwa ipasavyo na akashukuru tume kwa kuja na mpango huo. "Sisi ni waathirika wa unyonyaji wa ardhi ambao umesababisha kuenea kwa magonjwa, upotevu wa ardhi ya malisho na uharibifu wa ardhi kutokana na uchimbaji haramu katika eneo letu," Hassan alisema. Aliongeza kuwa wageni walivamia ardhi yao kwa wingi bila ridhaa

ya jamii, wakapanga na kuanza uchimbaji madini wakipuuza haki za wenyeji. Alipendekeza kuwa serikali ya kitaifa ilipaswa kuwaleta wawekezaji kwenye maeneo ya uchimbaji madini na kuangalia njia za kumarisha ukusanyaji wa mapato na kuhakikisha jamii inanufaika kupitia ajira katika mashirika ya biashara.

TENDER ADVERTISEMENT NOTICE

The Kenya Airports Authority invites sealed tenders from eligible firms for the following tenders: -

Reference Number	Tender Description	Pre-Bid Meeting / Site Visit	Closing / Opening Date
CAA/OT/MBD/EOI/0002/2024-2025	Request for Expressions of Interest (EOI) for Development and Management of a Commercially Important Persons Lounge at: Lot 1: Moi International Airport Lot 2: Eldoret International Airport Lot 3: Kisumu International Airport	N/A	22/8/2024 at 11.00 a.m.
CAA/OT/MBD/EOI/0003/2024-2025	Request for Expressions of Interest (EOI) for Development of an International Arrivals and Development and Management of Lounges and Retail at the Jomo Kenyatta International Airport (JKIA's) Newly Built Rooftop at Terminal 1B and C.	Pre-bid/Site visit shall be held on 12/8/2024 at 10.00 a.m. at Jomo Kenyatta International Airport-Rooftop (Parking Garage).	22/8/2024 at 11.00 a.m.
CAA/OT/MBD/0004/2024-2025	Development and Management of a Tanzanite and Tsavorite Jewellery Store at Jomo Kenyatta International Airport	Pre-bid/Site visit shall be held on 13/8/2024 at 10.00 a.m. at Jomo Kenyatta International Airport-Rooftop (Parking Garage).	22/8/2024 at 11.00 a.m.
CAA/OT/MBD/0005/2024-2025	Development and Management of a Branded Luxury Fashion and Accessories Store at Jomo Kenyatta International Airport	Pre-bid/Site visit shall be held on 13/8/2024 at 10.00 a.m. at Jomo Kenyatta International Airport-Rooftop (Parking Garage).	22/8/2024 at 11.00 a.m.
CAA/OT/MBD/0006/2024-2025	Development and Management of: Lot 1 - Branded Halal Restaurant Lot 2 - International Branded Restaurant at Jomo Kenyatta International Airport.	Pre-bid/Site visit shall be held on 14/8/2024 at 10.00 a.m. at Jomo Kenyatta International Airport-Rooftop (Parking Garage).	22/8/2024 at 11.00 a.m.
CAA/OT/MBD/0007/2024-2025	Development and Management of Forex Bureau at Jomo Kenyatta International Airport	Pre-bid/Site visit shall be held on 14/8/2024 at 2.00 p.m. at Jomo Kenyatta International Airport-Rooftop (Parking Garage).	22/8/2024 at 11.00 a.m.
CAA/OT/MBD/0008/2024-2025	Supply and Installation of Parking Management System Services at Moi International Airport	Pre-bid/Site visit shall be held on 15/8/2024 at 10.00 a.m. at Moi International Airport.	22/8/2024 at 11.00 a.m.
CAA/OT/MBD/0009/2024-2025	Supply and Installation of Parking Management System Services at Kisumu International Airport	Pre-bid/Site visit shall be held on 16/8/2024 at 10.00 a.m. at Kisumu International Airport	22/8/2024 at 11.00 a.m.

Information on these tender notices and documents detailing the requirements, tendering procedures and guidelines should be downloaded from our website at <https://www.kaa.go.ke/corporate/procurement/> or <https://suppliers.kaa.go.ke/irj/portal> or Public Procurement Information Portal at www.tenders.go.ke free of charge.

Bidders are advised to note that bidding process for the tenders is through our online tender portal at <https://suppliers.kaa.go.ke/irj/portal>. For any information or clarifications, please contact us through our email, tenders@kaa.go.ke

Canvassing for the tender by the tenderer or by proxy shall lead to automatic disqualification of their tender.

MANAGING DIRECTOR/CEO

KENYA MARITIME AUTHORITY

TENDER NOTICE

Kenya Maritime Authority (KMA) is a state corporation whose mandate is to regulate, co-ordinate and oversee maritime affairs guided by the Kenya Maritime Authority Act No. 5 of 2006 and the Merchant Shipping Act, 2009. KMA invites sealed National Open tenders as below: -

No.	Tender No.	Item/Service Description	Closing Date / Time	Targeted Group
1.	KMA/ONT/01/2024-2025	Provision of General Insurance Covers	20th August, 2024 at 10.00 am	Open

Eligible Tenderers may obtain further information and download the Tender Document free of charge from the Kenya Maritime Authority (KMA) website; www.kma.go.ke under "Tenders" portal and/or Public Procurement Information Portal (PIIP) <https://www.tenders.go.ke> respectively. Those who download the document **must** immediately forward their particulars (i.e. Name & Contacts of Applicant) to email; procurement@kma.go.ke and/or info@kma.go.ke for purposes of registration and any further tender clarifications and addendum.

Original, Completed Tender documents plus **one copy** should be enclosed in plain sealed envelope, clearly marked with tender reference name & number and should be deposited in the Tender Box located at 4th Floor of Kenya Maritime Authority's Headquarter Offices; Bahari Towers, Mbaraki Road, Mombasa addressed to: -

**Director General
Kenya Maritime Authority
P. O. Box 95076-80104
MOMBASA**

so as to be received on or before **20th August, 2024 at 10.00 am.**

Tenders will be opened immediately thereafter in the presence of the Candidates or their representatives who choose to attend at the 4th Floor KMA Board Room - Bahari Towers, Mbaraki Road, Mombasa.

Any canvassing will lead to automatic disqualification. Late tenders will not be accepted.

DIRECTOR GENERAL
KENYA MARITIME AUTHORITY

Serikali yazindua Mradi wa DRIVE kwa kusaidia wafugaji 375,000 katika Wajir

NA HAMDİ BUTHUL
(KNA)

Serikali, kupitia Idara ya Ustawi wa Mifugo (SDLD), imezindua kwa shauku wahamasishaji wa jamii kwa ajili ya mradi wa De-Risking Inclusion and Value Enhancement of Pastoral Economies (DRIVE), ambao unatarajiwa kuwanufaisha pakubwa wafugaji 375,000 na watu wanaowategemea katika Kaunti ya Wajir. Katibu wa Ustawi wa Mifugo, Bw. Jonathan Mueke, alisema kwamba, mpango huu wa kibunifu, uliofichuliwa kwa ushirikiano na ZEP-RE (PTA Reinsurance Company), Shirika la Maendeleo la Kenya (KDC), na Kundi la Benki ya Dunia (WBG), unalenga kuimarisha mifumo ya ufugaji kwa kushughulikia udhaifu mkubwa na kukuza ushirikishwaji wa kiuchumi katika sekta ya mifugo. “Ukame mkali na wa mara kwa mara, kwa wastani, unaathiri watu milioni 3-4 kote nchini, huku maeneo yaliyoathirika zaidi ikiwa ni Ardhi Kame na Nusu Kame,” alibainisha kwa dhiti. Wakati wa uzinduzi wa wahamasishaji wa jamii na uhusiano wa soko katika Kaunti ya Wajir, Mueke alisifu umuhimu mkubwa wa sekta ya mifugo, ambayo alielezea kama nguzo muhimu katika mfumo wa msururu wa chakula nchini Kenya na mchangiaji mkuu ka-

Katibu (PS) wa Ustawi wa Mifugo, Jonathan Mueke akitoa hotuba yake Alhamisi wakati wa uzinduzi wa wahamasishaji wa jamii na uhusiano wa soko katika Kaunti ya Wajir.

Gavana wa Wajir Ahmed Abdullahi akitoa hotuba yake siku ya Alhamisi wakati wa uzinduzi wa wahamasishaji wa jamii na uhusiano wa soko katika Kaunti ya Wajir.

tika kupunguza umasikini, usalama wa chakula na maisha endelevu. Alifafanua kuwa sekta hiyo inachangia kwa

kiasi kikubwa asilimia 10 hadi 13 ya Pato la Taifa na kuajiri hadi asilimia 50 ya nguvu kazi ya kilimo. “Katika kaunti za ASAL kama vile Wajir, sekta

hii inatoa asilimia 90 ya nafasi za ajira na asilimia 95 ya mapato ya familia na usalama wa chakula,” alieleza kwa msisitizo. Katibu Mkuu aliangazia changamoto ambazo sekta ya mifugo inakabili, ikiwa ni pamoja na ukosefu wa malisho na ubora. Malisho, uhaba wa rasilimali za maji, mabadiliko ya hali ya hewa, changamoto za usimamizi wa ufugaji, masoko duni, na vikwazo vya kijamii na kiuchumi. Ili kupunguza changamoto hizo, alisema kuwa serikali ilianzisha mradi wa De-Risking Inclusion and Value Enhancement of Pastoral Economies. “Nchini Kenya, mradi huu unafadhiliwa kupitia kituo cha mikopo kutoka Benki ya Dunia na kutekelezwa na Idara ya Serikali ya Maendeleo

ya Mifugo kwa ushirikiano na sekta ya kibinafsi, ZEP-RE Reinsurance, na Shirika la Maendeleo la Kenya,” alisema Mueke. Alifichua kuwa mradi huo uliundwa ili kuendeleza mafunzo tuliyojifunza wakati wa utekelezaji wa Mpango wa Bima ya Mifugo ya Kenya, ambao ulitekelezwa katika kaunti nane za ASAL. Alisisitiza kwamba kwa kusambaza bidhaa za bima za ruzuku, bima ya ukame itakuwa nafuu kwa mamilioni ya wafugaji ambao wanakabiliwa na hatari kubwa ya mabadiliko ya hali ya hewa, na kusababisha hasara ya mifugo milioni 2.5 katika kipindi cha ukame uliopita. Alisema wahamasishaji wa jamii na vikundi vya uzalishaji mifugo au vya ushirika vitashiriki kamisheni ya bima ya mifugo wakati wanachama wao waliopata mafunzo watafanikiwa kujandikisha kupata bima ya mifugo. “Hii inaunda riziki kwa vijana wetu na vikundi vinavyomilikiwa na jamii vinavyoshiriki katika mpango huu,” alisema.

Aidha alisema kupitia

Ukame mkali na wa mara kwa mara, kwa wastani, huathiri watu 3-4m kote nchini

mradi wa DRIVE, mbinu bunifu ya wazalishaji wa mifugo na watendaji wa soko imeanzishwa. Gavana wa Wajir Ahmed Abdullahi amesema sekta hiyo inakabiliwa na changamoto nyingi zikiwemo mabadiliko ya hali ya hewa, magonjwa, migogoro inayotokana na rasilimali na mabadiliko ya kintazamo yanayopelekea wafugaji kuacha shule hasa miongoni mwa vijana. Alisisitiza jinsi mradi huo utasaidia kupunguza athari za hali mbaya ya hewa na kuboresha uchumi wao. Alisema kuwa wakati wa mradi wa majaribio wa kipengele cha kwanza cha DRIVE mnamo Oktoba 2022, Kaunti ya Wajir pekee ilisajili wanufaika 17,656 kwa bima ya mifugo inayolenga kuwalinda wafugaji dhidi ya hatari ya ukame. “Idadi ya mifugo iliyokatiwa bima ilikuwa mifugo 65,488 ya kitropiki. Kwa ajili hiyo, wafugaji wetu walilipa Sh54,067,635 kwa ruzuku ya serikali ya Sh168,945,647. Malipo ya bonasi yalijumlisha hadi Sh94,308,000 na madai ya Sh85,788,300,” alidai. Gavana huyo alieleza matumaini yake kuwa mradi huo utafaulu kulingana na mafunzo aliyojifunza kutoka kwa mradi wa awali uliotekelezwa na Mpango wa Bima ya Mifugo ya Kenya.

Serikali, washirika wazindua mpango kabambe kukabiliana na ujangili wa wanyamapori

NA CHERUIYOT KORIR
(PCO)

Serikali inakamilisha uandaaji wa mkakati wa miaka mitano wa kutokomeza ujangili na biashara haramu ya wanyamapori katika mifumo ya hifadhi ya wanyamapori binafsi, jamii na serikali nchini kote. Meneja Mradi wa Biashara Haramu ya Wanyamapori katika Wanyamapori (ITW), Bi. Netty Jemutai, alisema mkakati huu, unaozungwa mkono na Mfuko wa Kimataifa wa Mazingira (GEF) na Mpango wa Maendeleo wa Umoja wa Mataifa (UNDP), umeunda mfumo iliyoandwa kuunganisha uratibu ulioratibiwa. Na mbinu ya wadau mbalimbali kushughulikia

changamoto muhimu za uhifadhi wa wanyamapori na kutokomeza uhalifu wa wanyamapori. Wakati wa warsha ya uthibitishaji wa washikadau huko Naivasha, Bi. Jemutai alitaja kuwa mkakati huo wa miaka mitano uliibuniwa kupitia mashauriano na ushirikiano na mashirika husika ya serikali, mashirika ya uhifadhi, jumuiya za mitaa, na washirika wa kimataifa. Aliongeza kuwa mara tu ramani hiyo itakapokamilika na kutekelezwa, uwezo wa utekelezaji wa sheria unatarajiwa kuimarishwa kupitia kuwajengea uwezo na kuwapatia vifaa vya kulinda wanyamapori, kuendeleza ushirikiano na wa-

dau wa wanyamapori na kuboresha maisha ya jamii zinazoishi pamoja na wanyamapori. kutumika kupambana na biashara haramu ya wanyamapori na kuboresha akili na ukusanyaji wa data na kushiriki.

Aliongeza kuwa mkakati huo umejikita katika miongozo ili kuhakikisha miundo ya kina ya kisheria inapitishwa ili kugundua, kuzuia, na kushtaki uhalifu wa wanyamapori ipasavyo ili kudumisha usawa wa ikolojia kwa ustawi wa uchumi wa kitaifa. Wakati wa mashauriano hayo, washiriki waliotoka katika Wizara, Idara, Mashirika na serikali za Kaunti waliona kwamba

kulikuwa na haja ya kushughulikia kwa haraka uhalifu wa wanyamapori kwa sababu, kando na kutishia kutoweka kwa baadhi ya wanyama, uhalifu wa wanyamapori ulidhoofisha usalama wa taifa, utulivu wa kiuchumi, na maisha ya jamii. Washiriki walibainisha kuwa kupiga vita na kukomesha ujangili na biashara haramu ya wanyamapori ni muhimu ili kuhifadhi urithi wa asili kwa vizazi vijavyo na kulinda wanyamapori kama maliasili ili kusaidia maendeleo endelevu na kutia Kenya

naifasi ya kiongozi wa kimataifa katika uhifadhi wa wanyamapori. Bw Evans Lokabel, mshauri wa mradi kutoka Kituo cha Utafiti na Tathmini ya Sera (PREC) alibainisha kuwa biashara haramu ya wanyamapori inahusisha kuvuna, kununua, kusafirisha na kusambaza wanyama pori na mimea, pamoja na sehemu na bidhaa zao ndani na nje ya nchi, kukiuka sheria na mikataba iliyopo. Bw Lokabel alisema IWT ni tasnia ya mabilioni ya shilingi ambayo inahusisha makundi ya uhalifu ya ki-

mataifa ambayo yanahitaji uingiliaji kati wa serikali za kikanda na kimataifa. Alitaja kuongezeka kwa uhalifu wa wanyamapori nchini Kenya na ukosefu wa mkakati, rasilimali duni, na eneo la kimkakati la nchi, ambayo inafanya kuwa chimbuko na njia ya kupitisha wanyamapori na bidhaa haramu za wanyamapori. Miongoni mwa afua muhimu za kimkakati za kupambana na ujangili na IWT katika waraka wa mkakati huo ni pamoja na msukumo wa kuimarishwa kwa sheria na sera ili kuzuia uhalifu wa wanyamapori kwa ufanisi na kuongeza uwezo na rasilimali za vyombo vya sheria. Afua zingine ni kuunganisha za wenyeji na kutumia maarifa yao asilia na rasilimali za ndani katika ufuatiliaji na uzuiaji wa juhudi za kupambana na ujangili na IWT na elimu kwa umma.

Serikali yaongeza juhudi kudhibiti Monkeypox huku mlipuko ukitokea

Na Kunow Abdullahi (PCO)

Serikali inazidisha juhudi za kuzuia kuenea kwa maradhi ya MPox kufuatia mlipuko wa hivi majuzi katika baadhi ya maeneo ya nchi. Akizungumza mjini Kirinyaga, Katibu wa Afya ya Umma na Viwango vya Kitaalamu, Bi Mary Muthoni Muriuki (pichani), alisisitiza udharura wa hali hiyo na haja ya hatua za haraka na zilizoratibiwa kudhibiti kuenea kwa maambukizi ya virusi hivyo. Bi Muriuki alieleza kuwa wizara bado haijawatambua watu wote waliowasiliana na mtu aliyekubikizwa. Timu imetumwa Taita Taveta kwa ajili ya kutafuta anwani. Aidha, Wizara ya Afya imesambaza miongozo ya taarifa zinazopaswa kukusanywa mpakani. "Tumetuma timu zetu za afya Taita Taveta kwa majibu, na tunafanya ufuatiliaji wa watu waliowasiliana nao na ufuatiliaji ulioimarishwa," alibainisha. Katibu alisisitiza kwamba utambuzi wa kesi hii

Katibu wa Afya ya Umma na Viwango vya Kitaalamu, Bi Mary Muthoni Muriuki

unaonyesha ufanisi wa ufuatiliaji ulioimarishwa wa mpaka, akibainisha kuwa maafisa wa afya wa bandari katika vituo vyote 32 vya kuingilia wamepeva mafunzo ya kutoa na vifaa vya kufuatilia uwezekano wowote

Tunafanya ufuatiliaji wa wahusika na ufuatiliaji ulioimarishwa

wa mlipuko mpakani. "Wizara imejitolea kudhibiti mlipuko wowote na inafanya kazi kwa karibu na kaunti na mashirika mengine ya serikali kushughulikia hali hiyo ipasavyo. Mchakato wa kuwaweka karantini utaendelea kwa watu wowote watakabainika ili kuzuia kuenea kwa ugonjwa huo," Bi Muriuki aliongeza. Bi Muriuki aliendelea kusema kuwa timu za matibabu pia zimetumwa katika maeneo hatariishi kwa uchunguzi na

utunzaji na mamlaka pia inafuatilia na kufuatilia watu walio na visa vilivyothibitishwa ili kudhibiti kuenea kwa virusi hivyo. Wiki iliyopita, wizara ilitoa miongozo ya uchunguzi wa Mpox, ambayo inahusisha vipimo vya maabara kwenye vidonda vya ngozi vilivyofanywa katika Maabara ya Taifa ya Afya ya Umma na vituo vingine maalumu. Ingawa kwa kawaida Mpox hutatua yenyewe ndani ya wiki 2-4, matibabu ya dalili yanaweza kutolewa ikihitajika, na kesi ngumu zinapaswa kushughulikiwa na wataalamu wa afya. Dalili za Mpox zinaweza kuiga zile za hali nyingine, ikiwa ni pamoja na tetekuwanga, surua, maambukizo ya ngozi ya bakteria, upele, na athari za mzio. Ili kuzuia kuenea kwa Mpox, Wizara ya Afya inawashauri raia kunawa mikono mara kwa mara kwa sabuni na maji au kutumia vitakasa mikono, kutafuta matibabu iwapo dalili zitatokea, kuepuka kuwasiliana kwa karibu na wengine, na kutembelea kituo cha afya.

Interways Works Ltd yapata kibali kukagua mizigo ya lori katika mizani ya Webuye

NA YOBESH ONWONG'A (MYGOV)

Shirika la Uidhinishaji la Kenya (KENAS) limeidhinisha Interways Works Limited, ambayo inasimamia na kuendesha mizani ya Webuye na kilomita 1,519 za mitandao ya barabara zilizo karibu kwa niaba ya Mamlaka ya Barabara Kuu ya Kenya (KeNHA) kama Shirika la Ukaguzi Aina A chini ya ISO/IEC 17020:201 kwa ukaguzi wa mzigo wa axle kwa lori na ukaguzi wa vipimo kwa mizigo mikubwa. KeNHA kwa ushirikiano na KENAS imejumuisha kibali kama mojawapo ya mahitaji ya zabuni kwa mashirika ya ukaguzi yanayotoa udhibiti wa upakiaji wa axle nchini Kenya ili kupunguza uharibifu wa barabara na gharama nyingi za uendeshaji wa gari. Wakati akipokea cheti hicho, Meneja Mkuu wa Interways Works Ltd Bw. Vincent Gakumu alisema kuwa kibali kama chombo cha ukaguzi cha aina A

Kutoka kushoto kwenda kulia Bw. Seth Ongwae, Bw. Vincent Gakumu, Meneja Mkuu Interways Works Ltd na CEO wa KENAS Dkt. Walter Ongeti.

kitahakikisha wanafanya kazi kwa viwango vilivyowekwa kimataifa. "Itibari huamua uwezo wetu wa kiufundi, uhuru, na kutopendelea tunafanya ukaguzi na ufuatiliaji wa madereva wa malori wanaopita hapa Uganda na nchi zingine jirani ili kuhakikisha kuwa uwezo wanaobeba unakubaliwa na ukaguzi wa shehena na vipimo vya mizigo mikubwa chini ya Sheria ya Trafiki. Kanuni za Cap 403 na EAC VLC 2016," alibainisha Gakumu. Meneja Mkuu alifichua kuwa uidhinishaji wa Shirika la Ukaguzi la Aina A uliweka Interways kama mhusika mwingine

anayejitegemea anayefanya ukaguzi wa kimwili wa mzigo wa ekseli, na ukaguzi wa vipimo kwa mizigo mipana ya lori na mizigo mipana. Gakumu aliripoti kuwa shirika hilo linafanya kazi kwa karibu na KeNHA na polisi ili kuhakikisha kuwa wale wanaopatikana wakidhibiti sheria zilizowekwa wanaashughulikiwa kwa mujibu wa sheria. Mkurugenzi Mtendaji wa KENAS Dkt. Walter Ongeti aliipongeza Interways kwa kujitolea kwao katika ukaguzi na uthibitishaji wa kina ambao umehakikishwa huduma zao zinakidhi viwango vya sekta.

MOMBASA WATER

SUPPLY & SANITATION COMPANY LIMITED

MIKINDANI ST. OFF NKRUMAH RD
P.O BOX 1100-80100
MOMBASA.
Email: info@mombasawater.co.ke
www.mombasawater.co.ke

Telephone: +254 041 2222700
Fax No: +254 041 2222728
Mobile: 0726313006
0735655650

TENDER NOTICE

Mombasa Water Supply & Sanitation Co. Ltd invites Eligible firms to apply for the following below:

TENDER NO	TENDER DESCRIPTION	TARGET GROUP	TENDER SECURITY	CLOSING DATE
MWSS/FC/001/2024-2025	Supply & Delivery of Pipes, Fittings and Couplings	Open	N/A	Tuesday 20 th , August 2024 at 11.00am
MWSS/FC/002/2024-2025	Supply of Water Meters	Open	N/A	Tuesday 20 th , August 2024 at 11.00am
MWSS/FC/003/2024-2025	Supply and Delivery of Calcium 65% Hypochlorite	Open	N/A	Tuesday 20 th , August 2024 at 11.00am

Complete Tender documents can be obtained and downloaded free of charge from www.mombasawater.co.ke. Bidders who download the tender documents are required to notify Mombasa Water (info@mombasawater.co.ke/procurement@mombasawater.co.ke) with full contact details for the purpose of receiving any further tender clarifications and/or addendum if need be. These clarifications and addendum will also be posted on our website.

**The Managing Director,
Mombasa Water Supply & Sanitation Co. Ltd,
P.O Box 1100-80100,
MOMBASA.**

Or deposited in the Tender Box located Outside the Managing Director's office, on or before the specified date above. will be open immediately thereafter at the company's Boardroom in the presence

MANAGING DIRECTOR

Japan yafadhili bomba la kilomita 4.4 kutatua uhaba wa maji Kwale

NA HUSSEIN
ABDULLAHI(KNA)

Serikali ya kaunti ya Kwale imezindua miradi kadhaa mikuu ya maji ili kukabiliana na tatizo la uhaba wa maji katika kaunti ya Pwani.

Gavana Fatuma Achani alisema kuwa miradi hii ya mamilioni ya pesa inatimiza ahadi ya utawala wake ya kukabiliana na uhaba wa maji ya kunywa katika eneo hilo. Achani alisema haya wakati wa uzinduzi wa Upanuzi wa Bomba la Maji la Melikubwa-Oldonyo-Dzoyagenu huko Dzoyagenu, Wadi ya Mac-

knon, Kaunti Ndogo ya Kinango. Alisisitiza kuwa mradi huu wa maji katika Kaunti Ndogo ya Kinango utashughulikia uhaba wa maji unaoendelea na kuboresha upatikanaji wa maji safi kwa wakazi katika eneo hilo kame. Kulingana na Gavana, mradi huo unaolenga kuongeza upatikanaji wa maji ya kunywa, utahudumia zaidi ya familia 3,000. Hii itawawezesha kutumia maji hayo kwa matumizi ya nyumbani na kwa mifereji ya maji kwa mifugo. Lengo kuu la mradi wa maji wa bomba la kilom-

ita 4.4—uliofadhiliwa na Serikali ya Japani na kutekelezwa na UNDP kupitia Mamlaka ya Kitaifa ya Kudhibiti Ukame (NDMA) na Serikali ya Kaunti ya Kwale—ni kutoa maji safi na salama kwa matumizi ya mifugo na binadamu. Miradi hii mipya ya maji ni sehemu ya mipango mipana inayolenga kujenga ustahimilivu wa jamii katika maeneo kame na nusu kame ya Kwale. “Maji ni uhai na ina jukumu muhimu katika kukuza amani, ustawi, na kuzuia migogoro ndani ya jamii,” Achani alisema. Akiandamana

Serikali ya Kaunti ya Kwale na maafisa wakuu wa NDMA wakikagua kisima cha maji katika kaunti ndogo ya Kinango ambacho kinalenga kuwapa mifugo maji misimu yote.

na Mbunge wa Kinango, wa Bodi ya NDMA, Shal-Gonzi Rai, Mwenyekiti low Yahya, na Afisa Mkuu

Mtendaji wa NDMA Hassan Awale, Achani alibainisha kuwa Kaunti hiyo pia imeanzisha miradi ya maji kwa kutumia nishati ya jua. Miradi hii imeundwa ili kutoa maji salama, kuboresha usafi wa mazingira, na umwagiliaji kwa mashamba na mifugo. Aliwashukuru wafadhili wa mradi huo kwa kuweka mradi endelevu ambao utasaidia mkoa wakati wa ukame.

“Mipango ya usambazaji wa maji kwa nishati ya jua itakuwa muhimu katika kuboresha maisha na maisha ya jamii zetu,” alisema.

Makala yachunguza athari za ustarabu wa karne ya 17 wa Omani katika pwani kupitia takwimu za historia

NA SADIK HASSAN(KNA)

Waandalizi wa filamu wa Ujerumani-Oman wamejitosa katika himaya ya bahari ya Omani ya karne ya 17 katika makala kuhusu athari za utamaduni wa Oman katika pwani ya Kenya kupitia lenzi ya Liwali (Gavana) Mbarak Al-Hinawy.

Filamu hiyo ilionyesha kwa mara ya kwanza mjini Mombasa. Al-Hinawy, mwenye asili ya Oman, alianza kama Liwali ya Mombasa, ambayo sasa ni mji wa bandari wenye shughuli nyingi, kuanzia 1937 hadi 1941. Kisha akahudumu kama Liwali wa ukanda wa pwani wa maili kumi kuanzia 1941 hadi 1959 chini ya Usultani wa Zanzibar. Anasifiwa kwa kuanzisha miradi mikubwa ya miundombinu, zikiwemo shule na mtambo wa kutibu maji ya mvua. Pia alichukua jukumu muhimu katika kusaidia Kenya kupata uhuru wake. Friedrich Klütsch, mta-yarishaji, mwongozaji, na mwandishi wa script wa filamu ya ‘Nyumba ya Maajabu’, anaeleza kuwa filamu hiyo inachunguza uhusiano wa kihistoria kati ya Oman na pwani ya Afrika Mashariki na jinsi urithi wa Oman unavyounganishwa na pwani ya Uswahilini. Filamu yake ina sehemu tatu. Kipindi cha kwanza, kiitwacho ‘A Trader’s Empire,’ kinaangazia maisha ya Sayyid Said bin Sultan, mtawala wa Oman na Zanzibar. Kipindi cha pili, ‘Enzi ya Misafara - Tippu Tip,’ inalenga mfanyabiashara wa utumwa. Sehemu ya tatu, ‘Sauti ya Mbarak,’

Juma Al-Maskari na Friedrich Klütsch, watayarishaji wa filamu ya House of Wonders katika Jumba la Sinema la Nyali, Mombasa.

Wapenzi wa filamu wakati wa onyesho la kwanza la kipindi cha Sauti ya Mombasa katika ukumbi wa Nyali Cinemax, Mombasa. Picha na maelezo mafupi na Haniel Mengistu/KNA

inaandika maisha ya Mbarak Al-Hinawy, mtawala makini wa ukanda wa pwani wa maili kumi. “Tulilenga kuonyesha utajiri na utofauti wa urithi huu na mchango wake kwa utamaduni wa Waswahili katika pwani ya Kenya,” alisema Klütsch wakati wa onyesho la kwanza la kipindi

cha tatu katika Nyali Cinemax, Mombasa. “Ni kuhusu maisha na hadithi ya Mbarak Al-Hinawy, ambaye aliwahi kuwa Liwali wa Pwani. Tunataka kuhiriki filamu hii nzuri na wewe na watazamaji wanaokuja hapa usiku wa leo,” aliongeza Mta-yarishaji wa Ujerumani.

Kiswahili. Toleo la Kiswahili lilifanyika Mombasa kwa vipaji vya Wakenya. Kulikuwa na hitilafu katika utayarishaji wa filamu hiyo iliyoanza mwaka wa 2019 wakati janga la Coronavirus lilipoikumba dunia. Mta-yarishaji Klütsch alibainisha kuwa kuna urithi nyingi na katika ukanda wa Pwani ya Uswahilini unapata mchanganyiko huu wa kipekee wa tamaduni. Una tamaduni za Kiafrika, Kiarabu, Kihindi na Magharibi. Haya yote yanakuja pamoja katika utamaduni wa Waswahili. “Anawasihi watengenezaji filamu wengine kote ulimwenguni ambao wanatazama idadi tofauti ya watu, usanifu na mandhari nzuri waje Mombasa. Juma Al-Maskari, mta-yarishaji mwenza alisema historia ya Oman na Afrika Mashariki imefungamana kwa zaidi ya miaka 2000 na wanataka kuonyesha historia na uhusiano kati ya Oman na Pwani ya Af-

rika Mashariki ili kuzaa utamaduni wa Waswahili. “Mbarak Al-Hinawy alikuwa Liwali wa Pwani ya Kenya kabla ya Kenya kupata uhuru wake.

Alikuwa chini ya Sultani wa Zanzibar, alimsaidia marehemu Jomo Kenyatta hadi Kenya ilipopata uhuru wake,” alisema Al-Maskari. Al-Hinawy, aliongeza, alifanya maendeleo mengi Mombasa kutoka shule, mifereji ya maji ya dhoruba na maendeleo mengine. Mwanahistoria wa Mombasa Stambuli Nassir anahimiza Makavazi ya Kitaifa ya Kenya kudemisha barabara iliyopewa jina la Mbarak Al-Hinawy inayoelekea kwenye bandari ya zamani. “Ni eneo muhimu kama lilitumika kukaribisha balozi, mkutano wa kwanza, na ofisi kuu ya Kampuni ya Imperial British East Africa. Wengi nchini Kenya hawajui kuwa serikali ilianza huko. Benki zote kuu zilikuwa zikimilikiwa huko, Posta na kituo cha polisi lakini sasa barabara iko katika hali mbaya,” alisema Nassir. Aliongeza kuwa Al-Hinawy wakati wa uongozi wake alikabiliwa na upinzani wakati wa utawala wake lakini aliwaelewa watu wa eneo hilo, na alikuwa na athari chanya na hasi kama kiongozi. Khadija Abdulkadir, msanii wa vipodozi aliwashauri vijana kujifunza vipodozi maalum ili kuboresha filamu za ndani ili kupima viwango vya kimataifa. Shamira Waweru, msanii wa kuiga, alitafsiri filamu hiyo kutoka Kiingereza hadi Kiswahili.

Tulikuwa na watu wengi waliochangia filamu yetu, haswa sehemu za maandishi

Serikali, sekta ya kibinafsi zaunda mfumo wa ufadhili kuimarisha usafi mijini

NA SHARON ATIENO(KNA)

WIZARA ya Maji, Usafi wa Mazingira na Umwagiliaji imeshirikiana na kampuni binafsi ya Fresh Life kuboresha sekta ya usafi wa mazingira kwa kutoa mtindo wa kiubunifu na ufadhili uliopangwa ili kuendeleza ukuaji wa upatikanaji wa huduma za vyoo salama katika makazi yasiyo rasmi ya mijini. Washirika hao wamezindua mpango wa Ufadhili Kulingana na Matokeo (RBF) jijini Nairobi. Mfumo huu wa kibunifu wa ufadhili unalenga kufikia ukuaji endelevu na unaoweza kupimika ka-

tika utoaji wa huduma za usafi wa mazingira salama kama haki ya msingi ya binadamu kwa maeneo ya mijini ambayo hayajapitishiwa maji taka nchini Kenya. Zaidi ya hayo, mbinu hii inalenga kuimarisha utoaji wa huduma za usafi wa mazingira jijini Nairobi, ambapo zaidi ya asilimia 60 ya wakazi wanaishi katika makazi yasiyo rasmi ambayo kwa kiasi kikubwa hayana huduma ya kutosha na mifumo ya maji taka. Wakati wa uzinduzi huo, Mkurugenzi Mtendaji wa Fresh Life na Mwanzilishi Mwenza Lindsay Stradley alisema kuwa mpango

wa RBF unawakilisha enzi mpya kwa sekta ya usafi wa mazingira mijini nchini Kenya, ikiashiria hatua muhimu ya kufikia upatikanaji wa huduma bora za vyoo kwa wote. “Kwa kuzingatia matokeo, tunaweza kuhakikisha kwamba kila shilingi inayotumika inalenga katika maboresho halisi, yanayopimika katika afya ya umma na ubora wa maisha,” alisema Stradley. Aliongeza kuwa ushirikiano na Nairobi Water unalenga kutoa huduma za vyoo zinazosimamiwa kwa usalama kwa asilimia 100 ya wakazi, kwa kuzingatia kuboresha usafi wa mazingira katika makazi

yasiyo rasmi ambayo kwa sasa hayana maji taka. Huku akisisitiza ajenda ya serikali ya Malengo ya Maendeleo Endelevu, Stradley alibainisha kuwa Kenya ina kazi yake iliyokatwa kubadilisha mwelekeo wa sasa na kufikia wigo wa kimataifa kwa kufikia kiwango kinacholengwa cha asilimia 40 cha mabomba ya maji taka na asilimia 60 ya huduma ya kutopitisha maji taka ifikapo 2030. “Huko Nairobi pekee, asilimia 52 ya watu wamesimamia usafi wa mazingira kwa usalama, sekta hiyo ikikabiliwa na pengo la ufadhili la Sh652 bilioni, na upungufu wa utoaji

Mwanzilishi na Mkurugenzi Mkuu wa Fresh Life Lindsay Stradley (C), na maafisa wengine wakati wa uzinduzi wa Mfumo wa Ufadhili unotegemea Matokeo kwa ajili ya usafi wa mazingira mijini usio na maji taka jijini Nairobi.

wa vyoo salama katika maeneo ya mijini unakadiriwa kuwa Sh365bilioni,” alifichua Stradley. Ili kufadhili pengo hili, alisisitiza ilikuwa ni lazima kuimarisha ushirikiano wa sekta ya umma na sekta binafsi na mbinu za

ufadhili zilizochanganywa ili kuvutia uwekezaji wa kibinafsi na wa kibiashara na kwamba kuanzishwa kwa RBF kwa ajili ya usafi wa mazingira usio na maji taka ya mijini na Fresh Life ni hatua muhimu katika kuziba pengo hili.

Walinzi watafakari kuhusu changamoto, ushindi katika sherehe za Siku ya Walinzi

NA MUTURI MWANGI (KNA)

Wakati ulimwengu ukia-dhimisha Siku ya Walinzi Duniani wiki iliyopita, makovu ya John Lentulla ni dhihirisho la changamoto ambazo yeye na wenzake wanakabiliana nazo kila siku katika kulinda urithi wa wanyamapori wenye thamani nchini. Lentulla, mlinzi kutoka eneo la Elmamus katika Msitu wa Mukogodo, Kaunti ya Laikipia, anasimulia jinsi alivyoponea chupuchupu wakati wa mashambulizi ya ujambazi mnamo Juni 22, 2022, alipokuwa akiwasaka ngamia walioibiwa kati ya mpaka wa Isiolo na Laikipia. Mgambo huo asiye na woga alikuwa akizungumza katika kituo cha Shirika la Wanyamapori la Kenya (KWS) Laikipia, ambako aliungana na zaidi ya walinzi 250 kuadhimisha Siku ya Walinzi Duniani, inayoathimishwa kila mwaka Julai 31. Siku hiyo inawaenzi kazi ya ajabu ya walinzi katika kulinda hazina za nchi na kukumbuka hizo. ambao wamekufa au kujeruhiwa wakiwa kazini, kama Lentulla. Kauli mbiu ya mwaka huu ya Siku ya Walinzi wa Mgambo Duniani, “30 kwa 30,” ililenga kuangazia jukumu la walinzi katika kufikia lengo la kuhifadhi asilimia 30 ya eneo la nchi ifikapo 2030. Anaposimulia masababu yake yenye kuhuzunisha, mtu aweza kuona kovu kwenye shavu lake la kushoto na usemi fulani usioeleweka, ambao

Askari wa wanyapori waadhimisha siku ya walinzi duniani Nanyuki, Laikipia. Zaidi ya walinzi 250 walishiriki.

John Lentulla, mlinzi kutoka jamii ya Elmamus katika msitu wa Mukogodo akipokea cheti cha shukrani kutoka kwa Mkurugenzi Mkuu wa Huduma ya Wanyamapori nchini Kenya Dkt. Erastus Kanga.

anahusisha na jeraha la risasi—siku ambayo haijakumbukwa milele. “Kama askari mgambo, tunakabiliwa na changamoto nyingi katika jitihada zetu za kulinda wanyamapori dhidi ya majambazi na majambazi msituni. Mimi ni mwathirika wa majambazi na risasi niliyopata nikiwafuata ngamia walioibiwa, ndiyo maana usemi wangu huathiriwa,” anafichua Lentulla. Licha ya changamoto na dhiki zinazohusiana na majukumu yao ya kila siku, Lentulla anaeleza kuridhika kwake kuingana na walinzi wengine katika kaunti

kubadilishana uzoefu. “Nina furaha kusherehekea pamoja na wenzangu na nashukuru kwa usaidizi tunaopokea kutoka kwa KWS. Sisi tuko mstari wa mbele na tumekabidhiwa majukumu ya uhifadhi. Tunawafahamisha kuhusu kila kitu kinachotokea,” alisema. Lentulla ni miongoni mwa maelfu ya walinzi kote nchini ambao wamekumbana na matukio kama hayo au mabaya zaidi kutoka kwa majambazi na mashambulizi ya wanyamapori walipokuwa wakitekeleza majukumu yao. Joyce Naipitali, mgambo kutoka

Ofisi ya Naibunga Lower Conservancy huko Laikipia Kaskazini anasema kuwa changamoto yake pekee ni migogoro ya wanyamapori na hasa binadamu. katika kipindi hiki cha mvua. Hata hivyo anaipongeza KWS kwa majibu yao ya haraka katika kuhughulikia matukio yanayohusiana na wanyamapori ya binadamu kila anapowaita. Walinzi hao wanafichua kuwa maendeleo ya teknolojia yamesaidia kufuatilia wanyamapori na kurahisisha kazi zao ikilinganishwa na miaka iliyopita. Naibu Kamishna wa Laikipia Mashariki Patrick Muli alisema kuwa walinzi wanahitaji msaada unaolenga kuwatia motisha na kuwafanya wajisikie kama sehemu ya jamii. “Hili ni tukio muhimu sana katika kuwa pamoja na walinzi wetu kwa vile wao pia wanahitaji kuhisi kuwa wao ni wa jamii,” alisema msimamizi huo na kuongeza kuwa kwa teknolojia, uhifadhi wa wanyamapori uko kwenye njia sahihi. Mkurugenzi Msaidizi wa KWS Kanda ya Mlima

Kenya, Elema Hapicha alidokeza kuwa walinzi walikuwa nguzo ya uhifadhi wa wanyamapori na hivyo kusherehekea kazi ya walinzi ilikuwa ya ajabu. Alisema kuwa Kaunti ya Laikipia ilikuwa mwenyeji wa robo tatu ya wanyamapori walio hatarini kutoweka, faru weusi na mweupe, ambao walinzi walikuwa mstari wa mbele kuwalinda. Alidokeza kwamba walinzi walikumbana na changamoto za kipekee kutoka msitu wa Aberdare, Mlima Kenya na eneo kubwa la Laikipia ambalo lilitokana na wanyama pori tofauti. “Tumekuwa na mwingiliano kutoka kwa walinzi kutoka kwa hifadhi mbalimbali ili waweze kushiriki changamoto wanazopitia kuhusu uhifadhi wa wanyamapori katika maeneo mbalimbali,” akasema mkuu wa KWS kanda ya Mlima Kenya. Zaidi ya hayo, alifichua kwamba walinzi walikuwa na safari za kwenda Olpajeta ili kujifunza kuhusu teknolojia za hivi punde ambazo zilisaidia kazi ya ulinzi.

Murang'a yarekebisha mpango wa usaidizi wa afya ya uzazi

NA BERNARD MUNYAO(KNA)

Serikali ya Kaunti ya Murang'a imeazimia kufanya mabadiliko makubwa ili kurahisisha mpango wa usaidizi wa afya ya uzazi katika eneo hilo.

Mpango huo, uliokusudiwa kuhamasisha akina mama wajawazito kuhudhuria kliniki za wajawazito na kujifungua hospitalini, ulisitishwa mapema mwaka huu ili kuruhusu uongozi kufanya ukaguzi wa walengwa. Katika notisi ya umma, utawala unaoongozwa na Gavana Irungu Kang'ata ulitangaza kuwa kuanzia mwaka ujao wa kifedha, akina mama wajawazito watapata usaidizi wa kifedha ili kufidia gharama zao za usafiri mara moja kila mwaka. Malipo ya marupurupu yaliyokusanywa kwa ziara za kliniki yatafanywa kati ya Mei na Juni kila mwaka. “Akina mama watapokea malipo mara moja tu kwa mwaka mwezi wa Mei/Juni. Ili kuhitimu usaidizi, akina mama lazima wahudhurie angalau ziara sita za kliniki za wajawazito—tembeleo moja katika miezi mitatu ya kwanza ya ujauzito, ziara mbili katika miezi mitatu ya pili, na ziara tatu katika miezi mitatu ya tatu,” ilisoma sehemu ya notisi hiyo. Kufuatia ukaguzi wa kimazingira uliofanyika mapema Julai mwaka huu, ulibaini kuwa kina mama wajawazito 4,104 walikuwa hawajapata malipo tangu kuanzishwa kwa mpango huo. Kati ya akina mama hao, ni 482 tu, au asilimia 11, wana bima ya matibabu. Utawala uliogatuliwa pia uliazimia kuwalipa akina mama waliohibitishwa lakini ambao hawajalipwa kati ya tarehe 5 na 10 mwezi huu.

Wataalamu waitaka Serikali kuimarisha ulinzi wa rasilimali za kitamaduni Kenya

NA WANGARI NDIRANGU (KNA)

Serikali imehimizwa kukagua na kuimarisha kwa haraka sera zinazolinda tamaduni nyingi za kitaifa dhidi ya kunyonywa na walaghai.

Shirika la African Biodiversity Network washikadau wake nchini Kenya, ikiwa ni pamoja na Chama cha Bioanuwai na Usalama wa Kihai cha Kenya (BIBA Kenya), wamebainisha kuwa nchi hiyo inakabiliwa na uharibifu mkubwa wa rasilimali zake za kitamaduni na bayoanuwai tajiri. Kwa hivyo, ni muhimu kwa serikali kuunda na kutekeleza sera zinazohakikisha uhifadhi wao na ugawaji wa faida sawa katika kesi za matumizi yaliyodhibitiwa. Akizungumza katika kongamano la siku mbili la mawasiliano ya wanaahabari kuhusu Anuwai ya Kiutamaduni nchini Kenya, Bi Anne Maina, Mratibu wa Kitaifa wa BIBA Kenya, alisisitiza haja ya kueneza na kukuza mbegu zinazosimamiwa na wakulima. “Kuna changamoto za sheria za mbegu nchini; wakati mbegu za wakulima zinatambuliwa na kuidhinishwa kugawanywa, haziruhusiwi kuuzwa,” aliongeza. Bi Maina pia alitaja kuwa wamekuwa wakishirikiana na idara mbalimbali za sera na kwamba hatua zinaendelea kuchukuliwa ili kupitia upya kanuni za upatikanaji na ugavi wa faida nchini. “Mapitio sahihi ya Sheria ya Mbegu na Aina za Mimea, ambayo inakataza wakulima

kukuza mbegu zao, itawawezesha wakulima kugawana mbegu za asili. Hili linaweza tu kufikiwa kwa kupunguza vikwazo vinavyozuia mzunguko wa aina za wakulima zenye lishe,” alisema. Alieleza kuwa BIBA Kenya imekuwa ikifanya kazi na kushirikiana na Jumba la Makumbusho la Kitaifa la Kenya na Jukwaa la Kitaifa la Kilimo-bioanuwai na Kilimo-ekolojia ili kukuza mifumo ya mbegu inayosimamiwa na wakulima na mbegu za asili kupitia tamasha za kila mwaka za kitamaduni na mbegu na maonyesho ya mavuno. Dk. Fassil Gebeyehu, Mratibu Mkuu wa Mtandao wa Bioanuwai wa Kiafrika, alisisitiza haja ya kufuta dhana ya uanuwai wa kitamaduni, akisisitiza umuhimu wa kulinda jeni, spishi, mfumo ikolojia, na anuwai ya kitamaduni. “Kulinda vipengele vya tofauti za kitamaduni, kama vile lugha, mila na maarifa asilia, ni muhimu kwa nchi kama Kenya. Kutokana na ongezeko la vijana na watu wanaoishi mijini, wengi wanakuwa wametengwa na ardhi za mababu zao na turathi za kitamaduni,” Gebeyehu alibainisha. Alionya kuhusu vitisho vya kitamaduni vinavyoletwa na ukuaji wa miji, akisema, “Vijana wengi hawajihusishi tena na vyakula na mila za babu na nyanya zao.

Kupoteza mambo haya ya kitamaduni kunatishia maadili yetu ya kitamaduni na utunzaji wa mazingira. Akiwa mtandao, Gebeyehu alitoa wito wa

Baadhi ya mbegu za asili zikionyeshwa katika mavuno ya chakula katika makumbusho ya taifa

Wanachama wa African Biodiversity Network wakisoma taarifa baada ya kongamano la siku mbili la ushiriki wa vyombo vya habari kuhusu uhifadhi wa uanuwai wa kitamaduni.

kulelewa kwa kizazi kipya na wazee, ambao wanaweza kuelimisha vijana juu ya umuhimu wa kuhifadhi anuwai wa kibaolojia na kitamaduni. Alisisitiza kuwa uhamishaji huu wa maarifa baina ya vizazi ni muhimu ili kupunguza upotevu wa urithi hadi ukuaji wa miji. Simon Mitambo kutoka Chama cha Mafunzo Mbadala na Mabadiliko (SALT) alisema kuwa wamekuwa wakifanya

kazi na jamii ili kufufua baadhi ya maadili ya miaka ya nyuma. Alitoa mfano wa jamii ya Wakiuyu, ambayo inahusiana na Mlima Kenya kuwa mahali patakatiifu. Njia moja ya kushirikisha jamii ni kupitia uhifadhi wa tovuti takatifu za asili, ambazo zinashikilia thamani kubwa ya kitamaduni, kiikolojia, na kiroho kwa jamii zinazoishi karibu na maeneo haya. Mitambo pia aliangazia upotevu usio na kifani wa

viumbe hai, huku ripoti mbalimbali zikionyesha kuwa mamilioni ya mimea na wanyama wako hatarini kutoweka. “Mbegu zetu, kwa mfano, ni sehemu ya viumbe hai. Kwa kufufua au kuhifadhi mbegu, tunahakikisha utofauti wa mazao kwenye mashamba ambayo hutoa thamani ya lishe. Hata katika hali mbaya ya hewa, kuwa na aina mbalimbali za mazao ina maana kwamba wakati baadhi wanaweza kufa, wengine wataishi,” aliongeza. Mseto, Mitambo alifanua kuwa ni pamoja na kupanda vyakula vya asili kwa pamoja kama vile mtama, mtama na hata gramu za kijani kama njia ya kudhibiti hatari ili zao moja likishindwa kutokana na pengine kunyesha mvua, mtu asikose mazao mengine tofauti na mtu anapopanda mzima. eneo lenye mahindi na ikiwa mazao hayo yameathiriwa na wadudu au magonjwa, mtu hupoteza mavuno yote tofauti na mtu anap-

otofautiana.

Alipongeza Makavazi ya Kitaifa ya Kenya ambayo yamekuwa yakijaribu kupata jamii tofauti na maarifa tofauti kupitia ukusanyaji, kuhifadhi, kusoma, kuweka kumbukumbu na kuwasilisha urithi wa kitamaduni na asili wa Kenya. Gathuru Mburu - Kiongozi wa Timu ya Ngaatho aliangazia kiwango cha kutisha cha wizi, uharibifu, unyonyaji kupita kiasi, na unajisi wa maeneo matakatiifu, na misitu ya asili kama vile Kayas, Misitu ya Mau, Mlima Kenya, Kakamega na Elgon mifumo ya ikolojia. Alisisitiza haja ya msaada wa kisheria na ulinzi kwa jamii ambazo wengi wao hawajui thamani ya rasilimali zao. “Wakati baadhi ya jamii zina ujuzi na sauti kuhusu kutetea rasilimali zao, hata hivyo, wengi hawana na wanahitaji usaidizi wa kisheria na ulinzi. Kila Mkenya anapaswa kufahamu na kufahamu kuhusu maliasili ndani ya eneo lake. Rasilimali hizi zina uwezo wa kubadilisha uchumi wa mashinani na kudumisha utambulisho wetu wa kitamaduni,” Mburu aliongeza. Uvunaji usiodhibitiwa wa spishi za mimea na wanyama umekuwa ukitishia bayoanuwai ya Kenya na ingawa bayoanuwai katika maeneo yaliyohifadhiwa bado ni ya juu, matukio ya uchimaji haramu ni ya kawaida. Ulimwengu Kenya imeorodheshwa kati ya mataifa kumi yenye viumbe hai vingi, ikiwa na zaidi ya spishi 35,000 za mimea na wanyama. Nchi ina utofauti wa kipekee wa mifumo ikolojia, kuanzia milima, misitu, nyanda za malisho, ardhi kame, ardhi ya mazao, na visima.

Sera mpya zalenga kulinda unyonyeshaji kina mama katika maeneo ya ukame na mafuriko

NAJOSEPH NG'ANG'A (KNA)

Serikali inatekeleza sera za kulinda ustawi wa akina mama wanaonyonyesha wakati wa majanga kama vile ukame na mafuriko, ambayo yamezidi kuwa ya kawaida. Mtaalamu wa masuala ya lishe na lishe katika Wizara ya Afya, Bibi Purity Kibe, alisema kuwa Wizara inatekeleza Sheria ya Uingizwaji wa Maziwa ya Mama na kanuni zake. Sheria hii inatoa miongozo ya uchangaji wa chakula wakati wa majanga, kwa kuzingatia mama na mtoto anayonyonyesha. Bi. Kibe alieleza kuwa wakati wa majanga

kama vile mafuriko na ukame, mara nyingi watu hupokea mahindi na maharagwe kama michango ya chakula. Hata hivyo, kuandaa vyakula hivi kunaweza kuwa changamoto kwa familia zilizoathiriwa, kwani wanaweza kukosa vyombo muhimu, jiko (jiko), au kuni kutokana na kuhama au kuharibiwa na mgogoro. “Sasa tunapendekeza virutubisho vilivyotengenezwa tayari au vyakula vya lishe ambavyo ni rahisi kuandaa kwa familia zilizoathiriwa,” alisema Bi Kibe. Hivi karibuni, serikali imekuwa

ikisambaza virutubisho vya chakula kama vile karanga kwa watoto wenye umri wa kati ya miezi sita na miezi 59 wanaokabiliwa na utapiamlo mkali. Bi. Kibe alisisitiza kuwa wakati wa matatizo, akina mama hupata msongo mkubwa wa mawazo, jambo ambalo linaweza kuathiri uzalishaji wa maziwa.

Alieleza kuwa Wizara ya Afya sasa inatoa msaada wa kisaikolojia kwa akina mama ili kuhakikisha wanakuwa katika hali nzuri ya kutoa maziwa na kunyonyesha watoto wao. Bi Kibe alizungumza wakati wa kongamano la

kuhamasisha wanahabari katika Gereza la Juu la Wanawake la Lang'ata. Alieleza kuwa miongozo ya Dawa za Kubadilisha Maziwa ya Mama (Kanuni na Udhibiti) inaonyesha kuwa watumishi wa afya wanapotekeleza majukumu yao wanasambaza kuwaeleza kina mama faida na umu-

Sasa tunapendekeza virutubisho vilivyotengenezwa tayari kwa watoto

himu wa kunyonyesha. Hii ni pamoja na jinsi ya kuanzisha na kuendeleza unyonyeshaji wa maziwa ya mama, umuhimu wa kupima HIV/UKIMWI mara kwa mara, kufuata matibabu ya uzazi wa watoto wachanga, utambuzi wa watoto wachanga mapema, kuendelea na matibabu ya kurefusha maisha, na kuendelea kunyonyeshwa kwa akina mama walioambukizwa HIV/UKIMWI. “Unyonyeshaji wa maziwa ya mama pekee kwa muda wa miezi sita ya kwanza huchangia ukuaji wa ubongo kwa watoto,

na kwa akina mama hupunguza hatari ya kupata saratani ya matiti, saratani ya ovari, shinikizo la damu na kisukari aina ya pili,” alisema Bi Kibe. Luara Kiige, mtaalamu wa lishe katika ofisi ya nchi ya UNICEF ya Kenya alisema kuwa Kenya imepiga hatua kubwa katika masuala ya unyonyeshaji ambapo takriban asilimia 60 ya akina mama wanawapa watoto wao maziwa ya mama pekee kwa miezi sita ya kwanza. Kiige alisema hata hivyo kumekuwapo na mapungufu makubwa katika uanzishwaji wa unyonyeshaji mapema.

Mswada mpya kuboresha faida kwenye uwekezaji wa mifugo, upatikanaji soko

NA BERNADETTE KHADULI(KNA)

Mswada wa Sheria ya Mifugo wa 2024, mswada wa sheria uliopendekezwa na Idara ya Mifugo kwa ushirikiano na wadau, unalenga kufanya ufugaji wa mifugo kuwa wa kibiashara nchini iwapo utapitishwa. Katibu wa Ustawi wa Mifugo, Jonathan Mueke, alisema Mswada huo unaozingatia maslahi ya wakulima, utashughulikia utulivu wao wa kiu-chumi kwa kupata faida nzuri katika uwekezaji na kuendeleza mnyororo wa thamani ya mifugo. "Sheria hii inayopendekezwa, ambayo inaambatana na kuzingatia maslahi na matarajio ya wafugaji, itahakikisha sekta ya mifugo iliyoimarika na endelevu kwa kuongeza tija, upatikanaji wa soko, na ustahimilivu wa sekta," alisema Mueke. Sheria hiyo pia itashughulikia udhibiti wa sera, motisha, mafunzo, utafiti na usimamizi wa maafa. Itahimiza utendakazi bora, itahakikisha bei thabiti, itaunda fursa za ajira na utajiri, na kuifanya nchi kuwa na ushindani kwa wawekezaji wa ndani na wa kimataifa.

"Tabia zisizo za kimaadili ambazo zimeota mizizi kutokana na kukosekana kwa udhibiti zitashughulikiwa kikamilifu ili kuruhusu wawekezaji, hasa wakulima, kupata faida bora katika uwekezaji wao wa mifugo," alisema Katibu. Katibu aliongeza kuwa Mswada huo pia utaunda miundombinu ili kuhakikisha kuwa pembejeo hazina uchafu na vitu vyenye madhara, kuhakikisha lishe bora ya wanyama na viwango vya juu vya ufanisi na tija. Mueke alisema kwa sheria hiyo, wakulima sasa wataweza kupata vivutio vya ruzuku, mikopo, mikataba ya matumizi na pembejeo za kilimo ambazo zimekuwa adimu na haziratibiwa kuto-

kana na kutokuwepo kwa kanuni wezeshi. Alitaja Mswada huo kupitia kuundwa kwa Bodi ya Masoko utafungua masoko ya mazao ya mifugo kama nyama, maziwa, mayai, asali na ngozi ambayo kwa sasa hayana wakala wa masoko na hivyo kuwafanya wafugaji kufikia masoko mapana na kuongeza mauzo yao. Mueke, zaidi, alibainisha kuwa sheria hiyo itawahitaji wafugaji kusajili mifugo ya kibiashara kwa madhumuni ya kuhakikisha viwango vya juu vya uboreshaji wa vinasaba na ubora wa mifugo, kwa lengo la kuwalinda wafugaji dhidi ya matapeli na kuzuia hasara. Alisema uendelezaji wa utafiti na ubunifu katika Mswada huo unalenga

kutatua changamoto zinazojitokeza na kuboresha ufanisi wa sekta kwa ujumla kupitia matokeo ya tafiti katika makampuni ya biashara ya mifugo. "Matumizi ya matokeo ya utafiti yatakuza uvumbuzi na vile vile kuhakikisha kuwa rasilimali zinalekezwa katika kushughulikia changamoto muhimu za sekta, hivyo basi kuboresha mbinu za usimamizi na tija," Mueke aliongeza. Katibu alisema Mswada huo utahakikisha kwamba taasisi zilizoanzishwa chini ya sheria tanzu miongoni mwao Taasisi ya Uzalishaji wa Chanjo za Mifugo ya Kenya, Kituo cha Rasilimali za Jenetiki ya Wanyama, Baraza la Maendeleo ya Ngozi la Kenya na Baraza la Kutokomeza Vijidudu vya Tripanosomiasis la Kenya zinaanzishwa chini ya sheria madhubuti chini ya Sheria ya Bunge. Aliongeza kuwa Shirika la Utafiti wa Kilimo na Mifugo la Kenya litafanyiwa mageuzi ili kuanzisha Shirika la Utafiti wa Mifugo la Kenya ambalo athari yake italeta uzalishaji endelevu wa chanjo za hali ya juu na bora, uimarishaji wa vinasaba vya mifugo ili kuboresha mifugo.

KWA UFUPI

Moi University yapokea Sh6m kwa madarasa mahiri

Chuo Kikuu cha Moi kimepokea vifaa vya sauti na kuona vya dijitali vyenye thamani ya Sh6 milioni kutoka kwa Serikali ya Manispaa ya Shanghai na Chuo Kikuu cha Donghua cha China ili kuanzisha madarasa mawili mahiri. Madarasa haya, yaliyopewa jina la "Darasa la Upendo la Shanghai," yatakuwa na teknolojia ya hali ya juu ili kuboresha mafunzo ya masafa. Darasa moja litawekwa katika kampasi ya Mombasa, na lingine litakuwa katika kampasi kuu katika Kaunti ya Uasin Gishu. Makamu Katibu Mkuu wa Serikali ya Watu wa Manispaa ya Shanghai, Shang Yuying alisema wakati wa uzinduzi wa darasa la kidijitali katika Chuo Kikuu cha Moi Kampasi ya Mombasa kwamba Chuo Kikuu cha Donghua na Chuo Kikuu cha Moi vimeshirikiana kwa muda mrefu tangu 1950, wakati chuo kikuu cha China kilipoanza kuajiri wanafunzi wa kimataifa. "Madarasa mahiri hutoa jukwaa muhimu kwa elimu ya kidijitali.

Watu kote ulimwenguni wanazidi kuzingatia uwezekano wa kujifunza masafa, na najua Chuo Kikuu cha Moi kimekuwa kinara katika nyanja hii kwa muongo mmoja uliopita," alisema Yuying. Pia alibainisha kuwa tangu 2016, wamekuwa wakianzisha madarasa ya digital na washirika mbalimbali katika nchi kadhaa, ikiwa ni pamoja na Chuo Kikuu cha Moi, ambapo Taasisi ya Confucius ya uhandisi wa nguo na ubunifu wa mitindo ilizinduliwa mwaka 2015. "Tungependa kutumia vifaa vilivyotolewa na Serikali ya Shanghai hata kuimarisha jukwaa hilo ili kufanya zaidi. Kwa pamoja tunaweza kuleta mabadiliko," alisema. Makamu Katibu Mkuu wa Serikali ya Manispaa ya Shanghai alisema kupitia ushirikiano wao na Chuo Kikuu cha Moi, wameshirikiana katika kilimo cha wanafunzi, ushirikiano wa utafiti pamoja na kubadilishana watu.

Na Sadik Hassan(KNA)

KVDA kutumia Sh100M kwa mabwawa Chebagon, Emsoo

Mamlaka ya Maendeleo ya Bonde la Kerio (KVDA) itatumia Sh100 milioni kujenga Bwawa la Chebagon na kukarabati bwawa lingine huko Emsoo, katika Kaunti Ndogo ya Keiyo Kaskazini. Mkurugenzi Mkuu wa mradi huo (MD), Sammy Naporos, alisema kuwa mara kukamilika, Bwawa la Emsoo, ambalo litakostimuliwa Sh59 milioni, na Bwawa la Chebagon, linalogharimu Sh41 milioni, litahudumia zaidi ya kaya 12,000 na kuweka takriban ekari 1,200 chini ya umwagiliaji. Akizunguma wakati wa uzinduzi wa miradi hiyo katika Bwawa la Emsoo, Naporos alisema mradi unaoendelea ni pamoja na kupanua mabomba ya maji ili kupanua usambazaji hadi umbali wa kilomita 24. Aliongeza kuwa Mamlaka itajenga matangi sita na kukarabati mabomba yaliyopo kando ya Maeneo Madogo ya Kapchela na Kokwao. MD pia alieleza kuwa wanahimiza ukuaji wa miti ya matunda kama

miembe, parachichi na matunda aina ya passion ili kuongeza usalama wa chakula huku serikali ikipanga kusambaza miche kwa wakulima wa eneo hilo. Mwenyekiti wa KVDA Mark Cheseron alisema mradi huo utaweza kuanzisha wakazi kiuchumi. Gavana wa Elgeyo Marakwet Wisley Rotich alisema kila mkulima anatazamiwa kupata takriban Sh 25,000 kupitia kilimo cha matunda. Gavana huyo alilitaka Bunge la Kaunti kutunga sheria kali zitakazowalinda watu wenye ubinafsi dhidi ya kuwadhulumu maskini kwa njia ya kugeza maji yanayokusudiwa kwa miradi ya unyunyuzaji maji. Naye Mwenyekiti wa mradi wa maji wa Emsoo Alex Ngeno alikaribisha kuongezwa kwa mradi huo akisema unahudumia watu wachache lakini kwa sasa upanuzi wake utahudumia idadi kubwa ya watu zikiwemo shule na zahanati ya eneo hilo.

Na Alice Wanjiru(KNA)

Mradi wa unyunyuzaji mdogo wa Sh8.5m waanza Kajiado kuimarisha kilimo shuleni

NA ROP JANET(KNA)

Zaidi ya shule 2,000 za umma katika maeneo kame na yale yasiyotumika kikamilifu kote nchini zitanufaika na programu ya umwagiliaji inayoongozwa na Idara ya Jimbo la Umwagiliaji. Mpango huo wa umwagiliaji mdogo ambao tayari umeanzishwa katika shule 92 unalenga kuwaanzisha wanafunzi katika umwagiliaji na kuwajengea mitazamo na ujuzi sahihi ili kuhakikisha usalama wa chakula. Akizunguma katika kituo cha PCEA Grace Girls Letoire kilichopo Kajiado ya Kati baada ya kuzindua mradi wa umwagiliaji mdogo wenye thamani ya Sh8.5 milioni,

Katibu wa Umwagiliaji Mhandisi Vincent Kabuti alisema mradi huo kwa kawaida unahusisha kuchimba kisima na kuki-patia pampu inayotumia nishati ya jua iliyounganishwa na hifadhi yenye uwezo mkubwa. tanki. Aliongeza kuwa chafu, sehemu ya kunawia mikono ya wanafunzi, na kioski cha jumuiya pia hutolewa ili kuhakikisha kuwa jamii ya eneo hilo inanufaika pia. Katibu huyo wa Umwagiliaji alisema kukumbatia mpango huo na kufanya umwagiliaji wa kibiashara mashuleni kutapunguza mzigo wa maji kwa wanafunzi na kuimarisha usalama wa chakula kupitia utoaji wa chakula safi shuleni.

"Kupitia mradi huo, wanafunzi sasa wanapata maji kwa ajili ya matumizi shuleni na kwa ajili ya umwagiliaji, kuwaruhusu kulima mazao na mboga mboga ili kuongeza mahitaji yao ya chakula." Kabuti, ambaye alizungumza kwa niaba ya Katibu Mkuu wake Euphantus Kimotho, alikariri kuwa mwelekeo wa mila za jadi za kilimo unaendelea kuwae-pusha vijana wengi katika kilimo na mpango wa umwagiliaji unalenga kurudisha nyuma mwelekeo huo. Alisema wanafunzi hao watakata ujuzi muhimu katika kilimo endelevu na matumizi bora ya maji kwa kutumia teknolojia ya umwagiliaji kwa njia ya matone.

"Faida za mradi huo zinaneza zaidi ya lango la shule. Wanafunzi wanapopel-eka ujuzi wao nyumbani, wanaweza kuhamasisha na kuelimisha familia zao na majirani kuhusu manufaa ya umwagiliaji mdogo na kuwa na uwezo wa kukuza utamaduni wa kustahimili na kujitegemea," alisema. Kabuti alisema mazingira yana faida pia, kwani mifumo midogo ya umwagiliaji imeundwa ili kutumia maji kwa ufanisi kupunguza upotevu na kuhifadhi rasilimali za maji zenye thamani. Mbunge wa Kajiado ya Kati Kanchory Memusi, alisema kaunti ya Kajiado ina ardhi kubwa lakini kikwazo kikubwa kwa uzalishaji wa kilimo ni ukosefu wa maji.